

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și strălămate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a

INSERTIUNILE

se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisele nu se in-
nanțază

ROMÂNUL

Un ostrov...

Arad, 9 Februarie.

Urmărim de multă vreme zigzagurile capricioase ale politicii kossuthiste în Ungaria. Contactul ei cu realitatea s'a pierdut chiar în momentele, când protagoniștii independenței „naționale” a Ungariei credeau a fi cucerit un teren dominant în patrie. Pumnul crud al evenimentelor dela 1849 a sinuls din mâna revoluționarilor maghiari simeul nizuințelor separatiste și de atunci el plutește în văzduh, rătăcind departe, ca un simbol veșnic gonit și veșnic neajuns de epigonii lui Ludovic Kossuth.

În restimpuri de mai multă liniște, smeul s'a scoborât uneori mai aproape de realitățile pipăibile ale politicii — și oameni ca Irányi Daniel și Ludovic Mocsáry făcură încercări respectabile pentru a-i regăsi un contact cu terenul solid în politica țării. Dar încercările lor au fost zădărnice prin neserișitatea comilitonilor de atunci. Partidul kossuthist a rămas un partid cu ochii pironiți în aier, în căutarea și urmărirea unui simbol zadarnic, legănat de geniul nestatornic al întâmplării.

În atitudinea aceasta nefirească, partidul kossuthist s'a poticnit fatal și tot mai des. După cincizeci de ani de poticniri, el a dat, spre sfârșitul deceniei trecute, în 1906 și 1908 semne nefindoioase de extenuare desăvârșită. În 1908 s'a rupt chiar în două, intrând într'o agonie sbuciumată, de ale cărei efecte se resimte și azi întreaga viață politică maghiară.

Dar atitudinile romantice ale kossuthiști-

lor n'au putut să rămâie fără o influență adâncă asupra mentalității politice maghiare, — rasa maghiară e doar atât de necoaptă politicește, iar kossuthismul însuș a fost și mai e și azi o expresie intimă a sufletului maghiar. Chiar programul partidelor maghiare 67-iste e un program kossuthist disimulat — și în această împrejurare trebuie căutată cauza, pentru care noi și toți observatorii vieții politice maghiare au avut, — după cum de atâtea ori am spus'o, — impresia, că Ungurii joacă în politică acelaș rol cu toții, urmărind aceleași ținte transcendente, deși grimați deosebit.

De aceea, nu ne mirăm că, toți bărbații politici maghiari — fără excepție!, — au aceeaș îngustă concepție în ce privește rostul acestui stat, după cum nu ne mirăm nici de faptul, că cei ce înțeleg mai puțin semnamentele evenimentelor din Răsărit și de prețutindeni în jurul nostru, sunt Ungurii, iar între ei în primul loc kossuthiștii.

Nu vom arăta de data asta păreriile unor oameni ca Iuliu Iusth, conții Apponyi, Mihail Károlyi, Andrassy etc. — ele sunt cunoscute de noi toți — și orice am mai spune ar fi de prisos. Ceiace ne îndeamnă să facem reflexiile de mai sus, e un articol al d-lui Oszkar Jászi, apărut în numărul din urmă al ziarului „Világ” din Budapesta.

Acest om cu cunoștinți savante în materie, cu un judiciu, surprinzător în lumea maghiară, pare a fi făcut în timpul din urmă unele corecturi în judecățile ce a arătat până acum, și reușește, într'un singur articol de gazetă, să cristalizeze întreg complexul mizeriilor politice din Ungaria, în constatări lapi-

dare, grele și bine adresate. Fixează întâi argumentul principal al kossuthiștilor și anume: kossuthiștii spun că nu se pot întoarce la politica lui Irányi și Mocsáry, deoarece azi „naționalitățile” gravitează spre statele vecine și se atașează, nu partidului kossuthist, care formează opoziția, ci partidului guvernamental, care e inspirat din Viena. D. Iászi răstoarnă acest argument după cum urmează:

O bună parte din publicul maghiar, — spune d-sa — simte că politica șovină față de naționalități a eșuat. În țară locuiesc minorități de altă naționalitate, ajunse la conștiința valorii și chemării lor. Fără împlinirea pretențiilor lor culturale și de limbă nu mai există soluție. Politica lui Mocsáry e, în esență, identică cu principiul fundamental al legii de naționalitate făcute de Deák și Eötvös. Politica noastră de naționalitate poate să aibă numai două concepții: libertatea ori opresiunea. Dar opresiunea n'a reușit nicăiri în lume. Dacă ar putea să fie dată perspectiva unei asimilări forțate, silnice, — ar avea un înțeles macchiavelismul de astăzi. Dar 52 milioane de Germani, în ciuda enormei lor forte militare și economice, n'au putut desnaționaliza pe cei 3 milioane de Poloni; 42 milioane de Englezi nu pot desnaționaliza 3 milioane de Celți; colosul rus stă neputincios în fața celor 7 milioane de Poloni și 3 milioane de Germani. Întrebăm: cele 9 milioane până'n 10 milioane de Unguri putea-vor desnaționaliza o jumătate de țară, când acești Unguri sunt numai grație recensământului poporației Unguri, în realitate fiind un popor saturat de elemente asimilate și când ei se luptă cu preponderanța politică și economică a Austriei colonizatoare? Nu observă Ungurii și în special kossuthiștii, că reproșând naționalități'or tendințe de separare de stat, compromiț definitiv Ungaria în fata Europei? Frumoasă țară, — vor zice străinii, — când „unitatea națională” se bazează pe confiscarea

Momente din viața Regelui Carol.

— Culese și traduse după Memorille Regelui. —

De Ion Scurtu.

Călătoria Domnitorului în Oltenia și Bulgaria. — Printre avantposturile rusești și românești din jurul capitalei. — Credite militare pentru apărarea țării de Ruși. — În Pitești, Craiova și Turnu-Severin. — Primiri însuflețitoare. — Noaptea pe apele Dunării. — La Calafat și Vidin. Pe câmpul de luptă dela Smârdan. — La Rahova. — Domnitorul la mormintele vitejilor. — Cuvinte domnești.

29 Aprilie (11 Mai). Domnitorul pleacă în Oltenia, să inspecteze trupele. — Brătianu, care stăruie să vadă o amenințare în așezările trupelor rusești, roagă pe Domnitor să se pregătească a fipi din capitală mai multă vreme.

Seara pe la ceasurile șase. Domnitorul se îndreaptă cu mare alai spre Pitești, unde i se face o primire măreață; orașul este iluminat feeric. În drumul său spre Pitești, la Chitila, un batalion românesc dete onorurile militare trenului domnesc, iar de aci până la stația Titu, Domnitorul zări patrulă rusești de cazaci, pe când cele două escadroane de călărași, garnizionate în Titu, își împinseră avantposturile până în linia ferată: astfel trenul domnesc trecu printre străji de ambele părți, — o stare de lucruri ce

umplu de grije pe Domnitor, căci împotriva tuturor ordinelor severe ce dase, neprevăderea cea mai neînsemnată ar putea provoca o ciocnire între ai noștri și Ruși; într'adevăr de când cu amenințarea Rusiei de-a ne desarma, oștirea românească este cuprinsă de o netăgăduită și puternică îndărăjire.

La cameră, guvernul a cerut un credit de trei milioane pentru completarea materialului de războiu; la propunerea unui deputat, camera ridică creditul la patru milioane, cari se votează într'un singur glas, după ce propunătorul spusese că sporul nu mai trebuie motivat în actualele împrejurări.

30 Aprilie (12 Mai). Domnitorul inspectează călare trupele din Pitești, adunate pe platoul din preajma orașului. Pe la amezai porneste spre Slatina, inspectând în drum un regiment de dorobanți la satul Stolnici.

1/13 Mai. După slujba religioasă, Domnitorul inspectează spitalele și, cu toată furtuna și ploaia, primește călare defilarea regimentelor de infanterie și artilerie, ce pleacă spre Câmpulung.

Trecând mai departe, spre Craiova, Domnitorul inspectează în satul Balș regimentul 6 de infanterie, care s'a distins la Smârdan, iar pe la patru după amezai sosește în Craiova, unde-l întâmpină cu nespusă însuflețire autoritățile orașului și toate straturile sociale. La prânzul ce se dă în cinstea Sa, Domnitorul proslăvește

într'un toast biruințele armatei Sale, închinând în sănătatea tuturor aceloră, cari prin bărbăția și jertfele lor au răscumpărat neatârnată România și printre cari locuitorii Olteniei ocupă un loc de onoare.

2/14 Mai. Domnitorul vizitează spitalul Craiovei, unde răniții din războiu sunt îngrijiiți cu multă dragoste creștinească de doamnele societății craiovene. Dânsul împarte medalii sărmanilor suferinzi și mulțamește doamnelor pentru îngrijirea lor. — După amezai Domnitorul se îndreaptă călare spre câmpul din bariera Caracalului, inspectând trupele diviziei concentrate acolo, și dându-le ordinul să plece la Pitești și Curtea de Argeș.

3/15 Mai. Domnitorul trece mai departe, spre Turnu-Severin, unde-i primit cu mari ovațiuni. În drum inspectează toate trupele ce întâlnește. Se slujește un Te-Deum și se vizitează spitalele. Seara orașul este frumos iluminat; multele lumini se oglindesc în apele Dunării și Domnitorul face o p'imbare pe jos în grădina publică, fiind serbătorit de populația întreagă.

4/16 Mai. Pe o vreme admirabilă, cinci regimente de infanterie și două batalioane de vânători defilează în fața Domnitorului.

5/17 Mai. După o frumoasă călătorie în largul Dunării, Domnitorul sosește în Calafat, unde-l întâmpină guvernatorul rus din Vidin, comisarul turc de acolo și un public numeros. Încălăcând, Domnitorul se îndreaptă spre biserică, asistă la slujba dumnezeiască, apoi se întoarce

drepturilor popoarelor. Argumentul că Români au fost în trecut de mai multe ori împotriva noastră e un argument fals. În ostirea lui Mihai erau mulți Săcui, călăreții aproape toți Săcui. Masele maghiare se luptau atunci împotriva opresorilor nemiloși de pânura lui Báthory și se luptau alături cu Români. Dar și masele naționaliste s'au luptat sub Rákoczi. Istoriograful Jancsó (Benedek. N. Red.) arată că așazisele kurucznoták (cântecele Curuților) sunt românești. Compozitorul Káldy a demonstrat că sunt curat românești. Vestitul imn al lui Rákoczi e o cântare românească, pe care o răsfrângeau odinioară codrii din ținuturile românești și a fost cântată din caval. Concluzia: faptele aceste istorice adevărate, că democrația a putut să închege în aceiaș tabără pe toți, fără deosebire de naționalitate. Oppenheimer spune, că oamenii sunt ca corpurile gazoase și ca cele lichide: se feresc din calea apăsării și caută un loc mai ferit de apăsare. *Să încete în Ungaria apăsarea și nu va mai vorbi nimeni de „gravitări în afară”*. Eu — zice autorul — nu cred în metafizica maselor naționaliste flămânde. Oare și pe emigranți i-au mânat în America utopii clandestine de-a forma state? Ori e de vină tot „instigația panslavă și cea dacoromână”? Oare, acelaș romantism național, de ce nu-i alungă pe Nemii și pe Francezii etc. din Elveția spre frații lor de sânge mai puternici?

Partidul kossuthist a avut atitudinile cele mai dilematice, când s'a luptat împotriva Austriei și în acelaș timp și împotriva naționalităților. Pe la 1870 mai mulți șefi kossuthiști au început tratative cu Români și au realizat un acord, care întrece concepția Eöevös—Deák. Mocsáry, înainte cu un sfert de veac, a făcut o supremă încercare. A spus adevărul, că Ungaria, câtă vreme voiește să trăiască ca stat independent trebuie să aibă prietenia naționalităților nemaghiare. Cine goneste utopiile maghiarizării, se repede singur în brațele molochului unității imperialiste austriace.

Dacă Ungurii azi, — după nașterea imperialismului democratic în Austria, după eliberarea Balcanului și după formarea embrională a unității Slavilor dela sud, — nu văd și nu recunosc adevărurile de mai sus, e semn că otrava șovino-feudală i-a s'elit. Numai continuându-se tradițiile eliberării iobagilor, numai acordându-se tuturor drepturile naționale va putea să urmeze salvarea. *Democrația politică, va naște pe cea economică*. E singura politică reală aceasta, — și ea e politica viitorului.

Da: numai democrația politică va putea să înfăptuiască democrația economică. Acest adevăr a fost și este chintesenta programului național al Românilor din Ungaria — și el niciodată n'a fost atât de fățș și de nobil adoptat de nici unul din cugetătorii politici maghiari ca astăzi de d. Jászi.

Contele Ștefan Tisza ar putea să învețe mult, să imprumute multă lumină din scrisul unui conațional, dacă din scrisul românesc n'a putut și n'a vrut să profite nimic.

Puterea de pătrundere a d-lui Jászi se pare că a reușit să spargă într'un punct dificil ceața metentalității maghiare. Și d. Jászi de sigur nu e singur. În jurul dsale se grupează elementele de valoare ale intelectualității maghiare și avem impresia, că în negura tradițională a concepției maghiare imperialiste încep să se deslușească conturile unui ostrov, ale unei insule... despre care nu știm dacă e pentru totdeauna hotărnicită de negură, ori dacă e o iluzie momentană numai, căci poate să asistăm la miracolul de a vedea lărgindu-se treptat conturile și răsărind în fața noastră întinderi, cari să cuprindă în marginile lor pe toți antagoniștii noștri seculari...?

Un lucru s'a adevărit însă mai presus de îndoială — și anume, că nu punctul nostru de vedere e cel greșit, că nu concepția noastră istorică trebuie adecvată celei maghiare, ci concepția maghiară trebuie să se acordeze cu pretențiile formulate de noi, fiind aceste pretenții răsărite din necesitățile adânci ale statului ungar.

Știm că kossuthiștii vor fi cei din urmă, cari să se poată imprietini cu relațiile politice ale statului, — dar să sperăm, că evenimentele vor mâna tot mai sus, tot mai departe smeul aspirațiilor lor și că în cele din urmă vor trebui să se conformeze poruncii realității.

pe bordul vasului, unde oferă un prânz cu muzică autorităților orașului. — Seara, pe-o vreme plină de farmec, Domnitorul rămâne pe bord până târziu, adâncindu-se în amintirile evenimentelor anului trecut, când Calafatul și Vidinul erau bombardate cu furie, iar Dânsul petrecea grele ceasuri de nesiguranță din pricina situației turburi.

6/18 Mai. De dimineață, după ce acordă câteva audiențe, Domnitorul inspectează călare trupele, printre cari două regimente de dorobanți ce s'au luptat vitejește la Rahova și Smârdan; sunt decorați mulțime de soldați și ofițeri.

După amăzai Domnitorul trece Dunărea ca să viziteze Vidinul; un monitor rusesc îl salută de departe, Turcii și Bulgarii din oraș îl întâmpină serbătorește, o companie rusească de onoare îl așteaptă pe mal și în sunetele imnului nostru național Domnitorul coboară acoperit de flori și cununi. Primarul bulgar îl salută în limba românească, apoi Domnitorul vizitează cu guvernatorul rusesc câmpul de bătălie dela Smârdan, unde în ziua de 12/24 Ianuarie atâția viteji Români și-au jertfit viața pentru patrie. La întoarcere, Vidinul a îmbrăcat haina de sărbătoare; pretutîndenea fâlfâie steaguri și tot norodul, în frunte cu preoții, s'a strâns pe mal, ca să-L mai vadă pe Domnitor în ceasul plecării spre Calafat.

7/19 Mai. Pe la 7 jum. dimineața, Domnitorul părăsește Calafatul; iarăși e foarte cald. După ce vizitează Lom-Palanca și insula Canapa, pe locul unde anul trecut fusese scufundat monitorul turcesc, Domnitorul pornește mai de-

parte pe Dunăre, sosind la amăzai în Rahova. Aci îl primesc autoritățile și comandantul cetății; primarul îl întâmpină cu tradiționala pâine și sare, mulțămindu-i printr'o cuvântare românească pentru mântuirea orașului de jugul turcesc. Domnitorul răspunde câteva cuvinte, apoi încalcă și împreună cu toată suita Sa, escortat de călărași și de cazaci, se îndreaptă spre biserică, unde asistă la slujba dumnezeiască. După aceea se duce pe câmpul de luptă, cerând maiorul Merișescu, pe care anume l-a luat cu Dânsul, să-i povestească încă odată, la fața locului, desfășurarea bătăliei, îndeosebi episodul dela podul de peste Schit, al cărui erou fusese chiar Merișescu. Aci, ca și la Smârdan, Domnitorul depune cununi de flori pe mormintele ofițerilor și soldaților căzuți. După ce vizitează călare tot câmpul de bătălie, pe o întindere de treizeci de kilometri, Dânsul se întoarce dealungul Dunării la Rahova, pe un drum minunat, adăpostit de arbori; pe coasta unei coline ce strălucește de podoabele vegetației îmbelșugate, Bulgarii servesc Domnitorului un prânz țărănesc. — Din Rahova Domnitorul pleacă cu vaporul la Bechet, unde iarăși îl întâmpină uralele norodului.

8/21 Mai. Pe o căldură de foc Domnitorul pornește cu trăsura spre Craiova, oprindu-se în toate satele, unde țărani în haine de sărbătoare îl întâmpină cu flori și urale; ici colo se întind hore și cântă lăutari. Pe la cinci după amăzai, alaiul domnesc intră în cetatea Craiovei; chiar din marginea orașului, Domnitorul este copleșit de florile mulțimei însuflețite. Sea-

Ioan C. Grădișteanu și soarta Românilor din Pind

— De un bărbat politic macedonean. —

București, 7 Februarie n.

Avem sub ochi discursul rostit de către d. I. C. Grădișteanu în ședința camerei dela 16 Decembrie, cu ocazia discuției la mesaj. Nu este prima dată când distinsul bărbat de stat se afirmă ca o mai adânc cunoscător al chestiunilor balcanice generale și al celor românești în special. Discursul dsale din urmă este cea mai indiscutabilă dovadă de exactitatea aserțiunii noastre.

Să dăm cuvântul dlui Ion C. Grădișteanu, care în acest discurs, spre deosebire de ceilalți apărători de seamă ai Românilor din Pind, (Dsa rămân pe cât de statornic pe atât de convins național și după modificările notabile ale frontierilor balcanice dictate de cele două războaie din urmă.

„Încă de anul trecut atrăsesem luarea aminte a onor. guvern asupra soartei viitoare a celor mai însemnate grupuri de Români, dintre cari cel mai însemnat este tocmai acela dela Pind, și arătase că acele grupuri nu pot fi serios garantate în individualitatea lor etnică, decât dacă nu s'ar alina de vre-unul din statele balcanice existente, ci s'ar alipi din contra, fie de o Albanie, a căreia înfișare nu era hotărnică, fie de un alt stat autonom care s'ar crea în peninsula balcanică.

„Documentul 120 din pagina 90 a „Cărții verzi” este o dovadă că și d. Maiorescu împărtășea în tocmai punctul de vedere al dlui Ion C. Grădișteanu. În adevăr iată ce telegrafiază ministrul afacerilor străine român în 9 (22) Martie 1913 dlui Mișu la Londra:

„Binevoiti a cere ca numeroasele comune românești din Pind dintre Samarina și Mețova (Miciu) să fie încorporate Albaniei. Stăruiti asupra principiului că în toate localitățile în cari Români sunt în majoritate, limba administrativă să fie ce română, deasemenea în toate bisericile și școlile românești; principiul general ar trebui înscris în constituția Albaniei”. (La pag. 91 documentul 121)

„Si mai departe: la această telegramă d. Mișu ministrul nostru plenipotențiar la Londra, răspunde după 4 zile dlui Maiorescu cu următoarea telegramă: „Azi la întrunirea ambasadorilor am cerut ca regiunile dintre Janina, Mețova, Grebena și muntele Pramos până la Coritza, cuprinzând 36 sate și târgușoare românești, cu o populație de mai bine de 80.000 locuitori, să fie încorporate Albaniei. Pentru asigurarea individualității acelor Români marile puteri ar trebui să garanteze prin tratate care va înlocui tratatul dela Berlin și prin constituția albaneză autonomia administrativă, comună

ra, un conduit cu torțe străbate străzile frumoase iluminate; peste zece mii de oameni se mișcă valuri-valuri în cuprinsul cetății voioase.

9/21 Mai. Domnitorul acordă câteva audiențe, inspectează noile ateliere de reparat tunuri și arme, apoi face cumpărături de cărți pentru școale.

La prânzul ce se dă în cinstea Sa, Domnitorul rostește următoarea cuvântare:

„Sunt astăzi doisprezece ani, de când pornind pentru prima dată piciorul pe pământul României, am declarat că am devenit Român.”

„Faptele petrecute de atunci v'au dovedit îndeștul cât m'am identificat cu țara Mea. România, prin sacrificiile ce a făcut, prin vitejia ce a arătat armata Sa, ieșită din popor, a câștigat drepturi imprescriptibile la mărire și la independență.

„Cu o legitină mândrie strig dar astăzi: Să trăiască scumpa Mea țeară, să trăiască Craiova, primul oraș care M'a salutat la venirea Mea!”

După amăzai, plecând spre Pitești, Domnitorul este întâmpinat aci cu aceeași însuflețire, cu care L'au petrecut la gară Craiovenii. Episcopul Argeșului salută pe „viteazul Domnitor al Românilor”; florile și cununile ce L-se dau sunt atât de multe și atât de frumoase, că Domnitorul le ia cu sine pentru Doamna Elisabeta. — Seara, după conductul cu torțe și muzică, Domnitorul se plimbă în grădina publică, unde-l salută roiuri de doamne îmbrăcate în portul național.

va fi cu putință, politica acelor români. La școlile și în biserici, recunoașterea unei spiritualități române, cu facultatea pentru român de a întreține, ca și în trecut, instituțiile culturale române fără nici o restricțiune.

Prinirea lăcută explicațiilor și demonstrațiile mele pe hartă a fost foarte prietenoasă și mulțumit în numele guvernului român pentru că de seamă și considerația arătată vede-cuse de reprezentantul său.

La departe, la pag. 97, documentul 129, iarș telegramă a ministrului nostru la Londra, care arată că chestiunea nu s'a rezolvat:

„Chestiunea graniței de sud a Albaniei este încă în discuție. Franța și Rusia nu primesc răul ca granița să se tragă mult mai la sud decât în prezent. Italia își studiază chestiunea și să-și arate cererile definitive”.

Am găsim în Cartea verde documentul 146, însemnat prin faptul că, deși ministrul nostru la Londra, d. Mișu, luase instrucțiuni precise din telegrama din 9 (22) Martie 1913, documentul grupul Românilor din Pind să fie alipit Al-totuș dsa cere instrucțiuni în această privință, că *ar fi fost întrebat dacă nu ar fi posibil ca Pindul să fie anexat Greciei, care ar garanta individualitatea lor etc.!*

Am răspuns la această telegramă a dlui Mișu și am iarș documentul 150, o telegramă foarte prietenoasă a ministrului de afaceri străine către d. Mișu prin care d. Maiorescu zice — telegrama este din 4 Iunie a. c., vedeți aproape de începutul de al doilea război balcanic:

„Instrucțiunile Dvoastră nu pot fi schimbate, întrucât privește pe Români din Pind. Intre România și Grecia nu sunt tratări în această privință. Problema la Albania e cea mai bună garanție pentru Macedo-români, dacă înființarea unei Macedonii autonome e cu putință, România nu-și poate pierde punctul ei de vedere.

Foarte bine dle Maiorescu, eu nu pot decât să vă spun din toată inima la stăruințele D-tale și la pozițiile D-tale în această privință. Dar tocmai de aceea mă întreb, când lucrurile s'au întors în acest mod așa de favorabil pentru noi, la București, după acțiunea noastră militară, și adevărații arbitrii ai situației, mă întreb, cum de nu s'a rezolvat și această chestiune, întru dorințelor și intereselor noastre? Negreșit atunci era momentul ca să impunem cu bi-bilitatea noastră și neapărat că nu ni se putea realiza acest lucru, fiindcă atunci așa era si-

22 Mai. Țara întregă serbătorește a aniversarea a venirii Domnito- care adresează armatei următorul ordin

Ofițeri, subofițeri și soldați,

Am avut cea mai vie mulțumire a Vă re- cu ocaziunea inspecțiunii ce am făcut.

Am fost fericit a constata că campania, de- de a fi zdruncinat în voi disciplina și in- elia, v'a servit dimpotrivă drept școală, și aștrărat neatinsse aceste elemente cari con- esc sufletul armatelor.

Am văzut cu mândrie câmpurile de bătaie armă, stropite de sângele vostru, și am de- cununi pe mormintele eroilor rămași pe a- ca o amintire veșnică despre vitejia ar- și române.

Vă mulțumesc dar și vă felicit din inimă tru curajul și bărbăția voastră, pentru ab- șiunea și devotamentul cu care ați îndurat ole războiului; vă doresc stăruință nestră- tă pe această cale, fiind sigur că numai el România va fi respectată și va câștiga șiunea la care îi dau drept sacrificiile și șiitatea ei.

Eu, astăzi, mai mult ca totdeauna, mândru a fi Comandantul vostru, vă mulțumesc în- din adâncul inimei mele, și drept aducere te neuitată a vitejiilor voastre din aceste ori, — Crucea „Trecerea Dunărei” se va de toate drapelele armatei, cari au luat te la luptele din Bulgaria.”

(Va urma)

„Nu știu ce s'a făcut în această chestiune, însă svonorile ce se aud, din punctul de vedere al inter- reselor noastre, sunt sinistre; se vorbește că după propunerile englezești ce s'au făcut privitor la granița de Sud a Albaniei, ar urma ca tot Pindul până și Zagorul să fie încorporate în întregime Greciei. Și vedeți că pentru Aromâni, în general, ar fi un adevărat dezastru, când acest mare grup, care cuprinde vre-o 80 mii de suflete de Români, ar fi încorporat Greciei. Și zic, că ar fi dezastru, fiindcă toate garanțiile făgăduite prin scrisorile schimbate între dnii Maiorescu, de-o parte, d. Pa- sicii și Venizelos, de altă parte, totuș de acum, ceea ce era ușor de prevăzut, s'au ivit plângeri foarte întemeiate, cari arată că nici dela început nu s'a ținut făgăduelile date în privința libertății culturale și bisericești a Românilor, cari au căzut fie pe te- ritorul grecesc, fie pe cel sârbesc.

„Va fi o mare greutate pentru guvern ca să ur- mărească fiecare caz în parte care se va semnala, va fi o serie neîntreruptă de tratări, uneori poate chiar supărătoare, dar dela început, cred, că ar fi trebuit, ca guvernul românesc să protesteze în contra unor măsuri cari prin ele însăși constituie un act de agresiune culturală față de românii de acolo și cari nu corespund cu făgăduielile și anga- jamentele luate de acele state. De exemplu, un act netăgăduit de agresiune a fost faptul că Serbia a înființat școlile sârbești, în câteva orașele, cari sunt locuite exclusiv de Români, în cari nu numai că nu se găsește nici un sârb, dar în care nu se găsește nici o altă naționalitate. Citez cazurile dela Moloviște, Gopeș, Târnova, Magarova, etc. Ei bine, ce să mai așteptăm, dacă se înființează școlile sârbești în acele localități în cari nu sunt decât Români! Aceasta nu înseamnă chiar din ca- pul locului călcarea angajamentelor luate prin scri- sorile schimbate la București în luna lui August?

„Eu, însă, totuș am nădejde că mulțumită ener- gieii guvernului românesc, ori care ar fi pe aceste, bănci, și mulțumită interesului, bine înțeles, a state- lor balcanice în cari au căzut deosebitele grupuri de Români, angajamentele luate prin scrisorile schim- bate se vor îndeplini și că nu mai vom avea să auzim aci ecoul unor astfel de plângeri înteme- iate.

„Guvernul românesc mai are în această privință încă o datorie de îndeplinit, precum reiese chiar din telegramele dlui Maiorescu către ministrul no- stru la Londra. *Guvernul mai are de rezolvat che- stiunea Românilor din Albania și a garanțiilor cari trebuie luate în însăși constituțiunea albaneză pentru autonomia lor școlară și bisericească și pen- tru dreptul lor de limbă în comunele locuite de ei.*

Situațiunea Aromânilor este și mai precară de cum a expus-o admirabilul lor apărător Ion C. Gră- dișteanu în discursul său de mai sus, la care d. Maiorescu știind, că oratorul este în nota reală a lucrurilor a găsit cu cale să nu răspundă.

Noi Aromânii suntem nedumeriți de un lucru, acela, că România în primul rând s'a angajat so- lemn că nu va părăsi punctul ei de vedere, ca Pin- dul să fie încorporat Albaniei, și în al doilea drep- turile Românilor din Albania să figureze în pactul constitutiv al statului albanez.

Acestea le cerea România în favorul Aromâni- lor, când soluția depindea de conferința ambasa- dorilor dela Londra și înainte de izbucnirea răș- boiului al doilea. Acum ne întrebăm, cum se face, că România a renunțat la punctul ei de vedere în favorul Grecilor tocmai când prestigiul și autori- tatea sa prin pacea dela București au crescut în mod considerabil și este cu drept cuvânt conside- rată ca apărătoarea păcii în Balcani?

Această schimbare de front a politicii româ- nești în favoarea Grecilor, ni se pare că se datore- ște stăruinței unui ambasador străin, care, după cum spune documentul 146 din „Cartea verde”, ar fi întrebat pe d. ministrul al nostru la Londra dacă *nu este chip ca Pindul aromănesc să fie in- corporat Greciei, care ar garanta individualitatea lor etnică. (?!?)*

Acest document 146 pe cât de *inoportun* pe atât de *suspect*, a avut darul să convingă pe d. Maiorescu ca să părăsească punctul de vedere a României în privința Românilor dela Pind, cari urma să fie încorporați Albaniei.

Căpeteniile Românilor intelectuali din Pind, bănuind sinceritatea diplomatului român, n'au în- cetat nici un moment de a atrage serioasă atențiune a opiniei publice românești asupra pericolului ce amenință Pindul. Dar din nenorocire părerea am- basadorului filelen dela Londra a prevalat și Ro-

mânia a părăsit pe Aromâni tocmai în ceasul ei de triumf.

Am vrea să știm cine este ambasadorul străin, care a întrebat pe d. Mișu la Londra *dacă nu este chip ca grupul Românilor din Pind să fie incorpo- rat Greciei, care oferă garanții pentru individuali- tatea lor?*

Noi suntem amărăți în sufletul nostru pentru u- șurința cu care d. Maiorescu a trebuit să renunțe la grupul românesc din Pind în favorul Grecilor, cari după cum arătase d. Ioan C. Grădișteanu în cameră, nu numai că nu înțeleg să-și respecte angajamentele luate față de Români, ci, noi adau- găm, că nu le garantează nici libertatea indivi- duală. Acesta este succesul diplomatic obținut pen- tru Aromâni.

Pyrrhus.

D. Tache Ionescu despre vizita lui Venize- los la București. Fostul ministru de interne al României d. Tache Ionescu, despre care se știe că stă în relații prietenești cu actualul prim mi- nistru al Greciei și a avut un rol determinant pentru încheierea păcii turco-grecești, a făcut corespondentului din București al ziarului „N. Fr. Presse” declarațiile dela vale asupra vizitei primului ministru grec, Venizelos la București:

„Vizita aceasta” — a spus d. Tache Io- nescu — „are de scop cunoștința mai deaproape cu bărbații politici conducători. Venizelos îl cu- noaște pe Brătianu încă din cursul tratativelor de pace din București. E foarte natural că în ur- ma intimității dintre România și Grecia, primul ministru grec dorește să cunoască bărbații cari vor conduce mai mulți ani politica românească. Venizelos desigur a avut încă dorința, ca să se prezinte încodată regelui Carol, care a fă- cut asupra lui, după cum a declarat însuși, o impresie adâncă și continuă. Nu e necesitate de nici o alianță între România și Grecia, ca acțiunea acestor două state să fie în deplin a- cord.

Când am plecat la Athena, bărbații de stat ai Turciei ni-au întrebat în Constantinopol, că avem noi o alianță cu Serbia și Grecia. Eu le-am răspuns cinstit: Nu, și am adaos, Româ- nia privește ca o datorie de onoare, ca să se întrepună pentru respectarea păcii din Bucu- rești. În toastul ținut cu prilejul prânzului festiv dat în onoarea prințului moștenitor al Greciei, regele a accentuat necesitatea echilibrului în Balcani. Regele a înțeles menținerea păcii de București.”

Capitalul băncii P. H. E. T. — împotriva noastră. Ca un ecou la cele scrise de noi, ziarul „Pesti Hirlap” în numărul său de Duminică reproduce și comentează — în felul său — cele două articole cu privire la apelul antiromănesc al băncii maghiare P. H. E. T. și acțiunile fundațiunii Gojdu dela numita bancă. Totdeodată ne a- duce la cunoștință că s'ar fi și luat măsuri pentru ca ac- șiunile românești să fie răscumpărate. Anume P. S. S. episcopul Cristea în adunarea generală a fundațiunii Gojdu din luna Martie, va face propunerea, ca acțiunile fundațiunii, în valoare de circa 7 milioane cor., cari se află la băncile maghiare să se vândă și banii să se depună spre păstrare la „Albina”, ai cărei membri din direcțiune sunt și membri ai fundațiunii Gojdu.

Informația lui „Pesti Hirlap” o dăm însă cu rezerva cuvenită.

Delegațiunile vor fi convocate pe mijlocul lui Aprilie. În 28 Februarie — după cum se anunță — va avea loc în Viena un consiliu comun de miniștri, care va stabili termenul convocării delegațiunilor. La început ambele guverne erau de acord ca dele- gațiunile să se întrunească în Martie, modificân- du-se însă planul de muncă, consiliul comun de miniștri va stabili termenul convocării delegațiu- nilor pe 15 sau 16 Aprilie.

In aşteptarea „pactului”

Arad, 9 Februarie.

De când au năvălit Ungurii pe plaiurile noastre binecuvântate, de când şi-au asimilat în principiu (căci în practică încă n'au pus'o) civilizaţia apuseană şi de când, printr'un capriciu al sortii, au ajuns heghemonii noştri — niciodată poate, nu ne-au dat atâta atenţie ca în împrejurările actuale. Până acum cel puţin ne considerau de „Maghiari cu buze valahe” — astăzi recunosc cu toţii că în ţara aceasta mai există şi o chestiune de naţionalitate, care va trebui ori reprimată, în dauna lor, ori rezolvită în folosul tuturor cetăţenilor.

Dela începutul tratativilor noastre cu Maghiarii, presa lor ne dedică zi de zi articole, pagini întregi, aproape exclusiv protestând contra înţelegerii cu Românii, căci presa lor, această a patra putere în stat, nu vădeşte interesele superioare ale statului, ci capriciile cutărui jidănaş, căruia îi convine mai mult situaţia de până acum a naţionalităţilor, căci astfel mai liniştit îşi poate vedea de treburile sale.

Tratativilor cu guvernul au luat sfârşit, dar comitetul naţional abia în 17 Februarie n. (nu în 13 şi 14 cum s'a anunţat) va lua hotărâre, deci până atunci opinia publică trebuie pregătită. Noi Românii ne-am încredinţat soarta în mâinile bărbaţilor noştri luminaţi, nu tot aşa şi Maghiarii. Cei mai mulţi dintre ei sunt pe faţă contra unei înţelegeri cinstite cu Românii, căci astfel — zic ei — ar da faliment „ideea”. Mai sunt însă şi dintre aceia, cari o scaldă între pro şi contra, pregătiţi pentru orice eventualitate.

Şi par'că din aceasta din urmă categorie de patrioţi face parte şi primul factor al politicii lor, care a luat asupra-şi sarcina de a rezolvi chestiunea înţelegerii. Doar organele oficiale ale guvernului nu se sfiesc să spună pe faţă, că primirea respective refuzarea, în diferitele comitate ale Ardealului, a apelurilor contra înţelegerii cu Românii, se face după voinţa comitetului suprem, inspirat de guvern. Oricum, guvernul ar vrea să împace capra şi să rămână şi varza. Impărţirea circumscripţiilor electorale încă îi va servi de argument când va trebui să-şi salveze situaţia în faţa confuziunilor ce ar urma.

Una însă nu se ia în seamă: că adecă nu dela contele Tisza depinde înţelegerea, eventual eşuarea ei. Comitetele noastre naţionale îşi va spune cuvântul în adunarea sa din 17 l. c. şi dela el depinde dacă vom începe relaţiile normale cu Ungurii, sau vom relua lupta cu şi mai mare râvnă, pentru asigurarea individualităţii şi existenţei noastre etnice.

În urma intervenţiei episcopilor noştri graţ. Dr. Vasile Hossu, Dr. D. Radu şi a canonicului Dr. V. Suci, la primul ministru, acesta s'a declarat — scriu ziarele maghiare — gata să facă unele concesii în privinţa episcopiei de Hajdudorogh. Anume parohiile cu majoritate românească şi cari se declară pentru reincorporare la vechea dieceză, să fie reincorporate.

Dăm cu toată rezerva această ştire.

Din cercurile competente se desminte categoric ştirea, lansată de ziarele maghiare, că în sânul comitetului ar lupta două curente, unul radical, altul moderat. Întreaga ştire e

o invenţie a presei sovnişte, menită să discrediteze autoritatea comitetului.

Oficioasa guvernului „Budapesti Tudósító” scrie: „Opoziţia a primit cu vădită satisfacţie protestul comitatului Treiscaune în contra înţelegerii cu Românii, în credinţa că se îndreaptă contra primului ministru şi a întregului guvern. În cercurile politice competente a pricinuit ilaritate, fiind bine cunoscut, că deciziunea comitetului şi părerea susţinută de comitele suprem, corespunde întru toate intenţiunilor primului ministru; ba nici aceea nu e secret, că primul ministru mai dinainte s'a înţeles cu comitele suprem ce atitudine să ia.

Ne întrebăm: Ce o mai fi şi asta?

S'a zădărnicit „pactul”?

Ziarul *Az Est* publică azi un lung interview cu un pretins membru al comitetului nostru naţional. Reţinem din aceste declaraţii următoarele:

— Tratativilor s'au început încă, pe timpul lui Khuen-Héderváry. Contele Tisza l-a agrăit în cameră pe d. T. Mihali, întrebându-l dacă Românii pot să-şi elimineze din program punctamentele naţionaliste şi dacă pot să se ataşeze vreunui din partidele maghiare în cameră? D. Mihali a declarat, că nu se simte autorizat să trateze cu contele Tisza. Contele Tisza s'a adresat apoi şi către dd. Vaida-Voevod, St. C. Pop, Maniu şi Branisoc, dar a primit răspunsul că singurul for românesc competent e partidul naţional român. Contele Tisza a spus că d-sa nu e învoit să discute cu reprezentanţii partidului. Dar dd. Mihali şi Maniu n'au întrerupt din parte-le tratativilor, de teamă ca nu cumva mai târziu să-i ajungă învinuiri.

— Contele Tisza a declarat îndată la începutul tratativilor, că nu va face concesii de natură periculoasă pentru supremaţia naţională a rasei maghiare. Insistând atunci d. Maniu, cum înţelege Tisza această supremaţie, după ce legile ţării nu admit supremaţia nici unei rase, ci recunosc egalitatea tuturor popoarelor, — a primit răspunsul, că este a se înţelege asigurarea dominaţiunii clasei maghiare suprapuse, dominaţiunea aşaziilor „gentry”.

— În restimp a urmat desiluzia României, demonstraţiile antiaustriace la Bucureşti, şi situaţia s'a complicat prin cererea contelui Berchtold de a se revizui pacea dela Bucureşti. Rusia a profitat isteaţă de resentimentele Românilor, trimiţând regelui Carol băţul de maresal. Nesuccesele contelui Berchtold s'au continuat totuş şi Berlinul a început să se impacienteze de pierderea României din gruparea triplei alianţe. Berlinul a dat lozinca, că România trebuie recăştigată. Pipăindu-se terenul la Bucureşti, Germania a aflat că oprimarea Românilor din Ungaria e cauza înstrăinării. Atunci Berlinul şi-a exprimat categoric dorinţa, ca contele Berchtold să îndepărteze piedica. Contele Berchtold a răspuns întâi că nu poate, iar a doua oră că n'are „ocazie” să se amestece în treburile interne ale Ungariei. De dragul contelui Berchtold apoi, contele Tisza a reluat tratativilor.

— Contele Tisza i-a cerut comitetului naţional român un memoriu. Comitetele l-a însărcinat pe d. Maniu să elaboreze memoriul, dar contele Tisza, primindu-l, a spus că Ungaria, împlinind cererile Românilor, s'ar sinucide. D. Maniu a răspuns că Ungaria ar trăi şi mai departe, pentru că gentrymea nu e identică cu poporul maghiar. I s'a cerut contelui Tisza un ultim răspuns, dar el a ezitat. În cele din urmă a răspuns totuş.

— Comitetele a declarat dela început că va susţine între ori şi ce împrejurări partidul naţional român şi că nu va intra în nici un partid maghiar. Sosind răspunsul contelui Tisza, comitetele s'a întrunit către sfârşitul amului trecut şi a ales o comisie de trei şi una de zece membri.

După primirea răspunsului lui Tisza la memoriul prezentat de d. Maniu, a fost convo-

cat comitetul naţional la Budapesta. În şedinţele comitetului d. Iuliu Maniu a referat întreg materialul tratativilor urmate cu contele Ştefan Tisza. Întreg comitetele a primit cea mai mare consternare răspunsul lui Tisza afară de doi şi anume dd. Teodor Mihali şi Iuliu Branisoc, cari au insistat pe lângă comitetul naţional pentru înţelegerea cu Tisza.

D. Mihali a invitat comisia de zece la o conferinţă specială. În această şedinţă d. Maniu a declarat că şi Berlinul doreşte împăcirea cu Românii să nu piardă din vedere acest lucru.

Raportul comisiei de trei a provocat discuţii foarte lungă şi tinută la nivel înalt, la care au luat parte aproape toţi cei prezenţi. Goldiş singur a vorbit timp de trei ore despre pactului. Dar şi dsa a relevat — ca şi ceilalţi — satisfacţia cea mai deplină care a dat partidului prin faptul că contele Tisza a cunoscut comitetul naţional ca factor al păcii, cătă vreme nici un guvern n'a făcut-o acceptabilă până acum.

— D. Maniu şi în decursul conferinţelor comitetului a avut întrevederi cu Tisza, şi e probabil că tot în urma acestor întrevederi s'a luat şi hotărârea comitetului de a se merge la negocierile cu Tisza, înainte de a se lua hotărâre în merit.

Tisza a voit să mai facă unele concesii şi anume referitor la gimnaziul din Caransebeş şi la teritoriul episcopiei de Hajdudorogh, aceste concesii sunt atât de neînsemnate, cătă şedinţa dela 17 Februarie a comitetului avea numai un caracter formal. Membrii comitetului consideră ca fapt nereuşita pactului.

— D. Teodor Mihali a fost în câteva rânduri invitat la masă la regele Carol, dar aceste vizite n'au importanţă politică. Regele Carol după cât ştim, nici când n'a discutat despre aceste chestii. Dacă un stat străin s'a intrat în chestie, acela n'a fost România, ci Germania.

— Ce se va întâmpla în cazul nereuşitului pactului?

— Pactul trebuie să se facă. Dacă va fi zădărnicit: Tisza va cădea. Se poate că Tisza aceea nu vrea să facă concesii fiindcă el nu vrea să cadă ca erou naţional. Asta ar fi un lucru cu atât mai bine venit, deoarece noi, nu lămurim pacea cu un om sau cu un partid, ci restabilirea păcii politice, cu întreaga naţiune maghiară. În tot cazul Tisza a stricat mult ceea ce a făcut nepopulară chestia şi a îngreuiat pe seama urmaşului său rezolvirea ei.

Publicăm aceste destăinuri apocrife cu rezerva cuvenită. Membrii comitetului păstrează cea mai strictă discreţie, dar în curând vom publica noaste adevărul.

Interpelaţiile în cameră

Membrii comitetului naţional român sunt convocati la o nouă şedinţă pe 17 Februarie la Budapesta. După informaţiile ziarului „Az Est” membrii comitetului consideră ca nemulţumitoare concesionile făcute de contele Ştefan Tisza, în care ar fi hotărârea comitetului, în cursul şedinţei viitoare contele Tisza va da prilejul să cunoască şi să desbată toate amănunţele tratativilor de pace.

Primul ministru vrea să se lase a fi interpellat apoi va cere camerei să-i pună la ordine să se desbatere, răspunsul pe care îl va da parlamentului.

Interpelarea va avea loc probabil la 20 Februarie n.

ANUNŢURI

SE PRIMESC CU PREŢURI
MODERATE LA ADMINISTRA-

— — ŢIA ACESTUI ZIAR. — —

TELEFON: 750.

Vizitele moștenitorului tronului grec în București.

București, 7 Februarie n.

Sâmbătă la orele 9 și jumătate dimineața principele Gheorghe al Greciei însoțit de A. S. R. principele Ferdinand și dnii generali Cotescu, Gheorghiu, Socec, maior agiotant Calimachi și colonel Petala s'au dus la regimentul 2 artilerie. La sosire A. S. R. principele Gheorghe și A. S. R. principele Ferdinand au fost întâmpinați de d. colonel Georgescu, comandantul reg. 2 artilerie și de toți ofițerii acelui regiment. După prezentările oficiale d. colonel Georgescu a prezentat A. S. R. principelui Gheorghe pe toți ofițerii cărora A. Sa le-a strâns mâna în mod călduros. Trecând în curtea regimentului A. S. R. principele Gheorghe și A. S. R. principele Ferdinand au asistat la exercițiile de instrucție făcute la o baterie de tun. O companie de soldați au făcut deasemenea diferite alte instrucții. La urmă AA. LL. Regale au vizitat remiza materialurilor, și grajdurile regimentului.

Dela reg. 2 artilerie A. S. R. principele Gheorghe, A. S. R. principele Ferdinand și dnii generali s'au dus de au vizitat divizionul de obuziere grele. La acest divizion AA. LL. Regale au fost întâmpinate de d. maior Papană comandantul divizionului, care a dat toate explicațiile privitoare la funcționarea divizionului.

Dela divizionul de obuziere grele AA. LL. Regale s'au dus și au vizitat divizionul de obuze ușoare. La sosire AA. LL. Regale au fost întâmpinate de d. maior P. Dumitrescu, care le-a dat toate explicațiile privitoare la funcționarea acestui divizion.

La orele 10 jum. dimineața, după vizitarea reg. 2 A. S. R. principele Gheorghe al Greciei însoțit de dnii maior agiotant Calinski și d. colonel Petala s'a dus la biserica grecească, iar A. S. R. principele Ferdinand la palatul Cotroceni.

După amiazi A. S. R. principele Gheorghe al Greciei însoțit de A. S. R. principele Ferdinand și dnii general Socec, Aslan, Cotescu, maior agiotant Calinski și colonel Petala, s'au dus și au vizitat batalionul 2 vânători. La sosire AA. LL. Regale au fost salutate de d. locot. colonel Boboc comandant și de toți ofițerii bat. 2 vânători. Trupele fiind înșirate în curtea batalionului AA. LL. Regale au trecut în revistă trupa și în urmă a primit raportul de zi, care a fost făcut de d. lt.-colonel Boboc. După primirea raportului, compania 4-a a executat diferite mișcări de manevră și luptă după o schemă dată de d. locot. Caracaș. După terminarea exercițiilor AA. LL. Regale au primit defilarea trupei, care s'a făcut pe platoul din stânga cazărmei de vânători.

După primirea defilării A. S. R. principele Gheorghe al Greciei, mergând în sala de recepție, a semnat în cartea de aur a batalionului, iscălit în limba franceză: **George duce de Sparta.** La orele 4 jum. d. a. A. S. R. principele Gheorghe al Greciei și A. S. R. principele Ferdinand s'au dus de au vizitat școala militară de infanterie.

La ora 11 și jum. A. S. R. principele Gheorghe al Greciei, însoțit de d. colonel Petala și lt.-colonel Calinsky, a venit la capela grecească, din bulevardul Pake, unde, în prezența d-lui Venizelos, a ministrului plenipotentiar al Greciei și a întregii colonii grecești, s'a oficiat un Te-Deum.

Când A. S. R. a intrat în biserică publicul a izbucnit în zgomotoase urale.

Moștenitorul Greciei a fost întâmpinat la intrarea în biserică de către d. Venizelos, Papa-diamandopol ministru Greciei și Economu președintele coloniei grecești, iar puțin mai înăuntru de către arhiereul grec, care prezentându-i icoana, l'a întâmpinat cu cuvintele:

„Exprim A. S. R. în numele coloniei elene, bun venit.”

După terminarea Te-Deumului, moștenitorul Greciei urmat de d. Venizelos, Calinsky și col. Petala, s'a dus în palatul legațiunii, unde a primit o delegațiune a coloniei grecești.

A. S. R. a luat dejunul la delegațiune, împreună cu d. Venizelos, plenipotentiarul grec și

familia acestuia, dnii col. Petala și lt.-colonel Calinsky și dnii Coclamanos și Marcondonakis, din suita d-lui Venizelos.

La ora 2 A. S. R. a plecat la palatul Cotroceni, de unde împreună cu A. S. R. principele Ferdinand, s'a dus la regimentul 4 roșiori. Aci AA. LL. Regale, au fost întâmpinate de d. col. David Praporgescu, comandantul regimentului, și de ofițerii acestei trupe. D. col. Praporgescu a prezentat A. S. R. pe toți ofițerii regimentului, cărora A. S. R. le-a strâns mâna în parte fiecare. Apoi d. col. Praporgescu a înmănat principelui grec, un ordin de zi scris în limba greacă. În urmă AA. LL. au asistat la câteva exerciții a trupei după cari au vizitat cazarma și grajdurile.

A. S. R. a rămas foarte plăcut impresionat de modul cum au fost executate diferitele exerciții și a ținut să felicite în mod expres pe d. col. Praporgescu, de felul cum s'a prezentat trupa de sub conducerea sa. La ora 3 și jum. s'a oferit în onoarea moștenitorului Greciei, un ceai la care au luat parte și toți ofițerii regimentului.

Dela reg. 4 roșiori, AA. LL. s'au dus la școala de infanterie din Dealul Spirei. Aci au fost întâmpinați de d. col. Sturdza, înconjurat de toți dnii profesori ofițeri, ai școlii. După recomandările de rigoare, principele a vizitat sălile de cursuri, dormitoarele, sala de mâncare și câmpul de exerciții, unde a asistat la exerciții de înalta școală, executate de elevii școlii de infanterie.

Ținuta marțială și aspectul simpatic al elevilor a entuziasmat mult pe tânărul principe, care s'a grăbit să împărtășească impresiunea aceasta atât A. S. R. principelui Ferdinand cât și d-lui col. Sturdza, pe care l'a felicitat foarte călduros.

Dela școala de infanterie, moștenitorul Greciei s'a reîntors la palatul Cotroceni, iar la ora 6 jum. s'a dus la palatul regal.

M. S. regele Carol a binevoit să acorde A. S. R. principelui Gheorghe al Greciei colanul Carol I.

Cor.

Ingrijorările viitorului.

— Dela coresp. nostru special. —

Viena, 7 Februarie.

În ministerul de externe de pe Ballplatz stăpânește o dispoziție apăsătoare. Încrederea în biruință, exprimată în declarațiile contelui Berchtold în cursul desbaterilor delegaționale și care a aflat un viu răspuns în presa oficială, a dispărut cu totul. În locul atitudinii arogante, ba chiar provocatoare de multe ori, care a dovedit-o cercurile diplomatice timp îndelungat s'a înstăpânit o dispoziție, care la diferitele persoane conform predispoziției lor individuale, alternează între desbatere sau frică.

Desvoltarea în viitor a stărilor noi, create de războiul balcanic provoacă mari îngrijorări în ministerul de externe. Numai acum iasă la iveală în întregime gravitatea greșelilor ce le-a comis conducătorii responsabili ai politicii austro-ungare în cursul acestui războiu. Acum se arată că monarhiei de fapt i-a succes să iese din criza balcanică fără ca să fie constrânsă la o acțiune războinică, dar având în aceasta criză un rol, care i-a zdruncinat situația, încât problemele rămase nerezolvite au însemnată tot atât de pericole serioase pentru ea. Se știe că aproape unica poziție activă în bilanțul ministerului nostru de externe dela sfârșitul războiului balcanic a fost faptul, că monarhiei i-a succes să taie din statele balcanice un stat albanez autonom. Dar câte griji n'a provocat acest fapt născut între mari dureri! Chiar premitând că va fi posibil să se pună capăt stărilor anarhice ce stăpânesc încă în Albania și se vor putea înălțura dificultățile ce se pun în calea suirei pe tron a prințului de Wied, e foarte problematică că Austro-Ungaria va fi recompensată oare pentru jertfele ce le-a făcut cu crearea statului albanez. Azi deja e mai mult ca sigur că Albania nu va fi în sfera de influență a Austro-Ungariei, ci a Italiei. Dar desamăgiriile cari le

vom avea probabil cu Albania nu sunt unicele îngrijorări ce nelinițesc pe cei din ministerul de pe Ballplatz. Cu o atențiune încoardată, se poate zice, aproape cu teamă se îndreaptă privirile spre Petersburg. Oficial se încearcă a se seduce încă opinia publică, că firul ce se torce acum pe malul Newei, are destinația în primul rând să lege mâinile Germaniei, care după părerea Rusiei ar fi prea activă în Asia de Ost și Asia mică. De fapt însă perspectiva Rusiei nu e Germania ci Austro-Ungaria. Contribue foarte mult la indispoziția contelui Berchtold și a cercurilor din jurul lui acțiunea ce are de scop înghetarea unei noi alianțe balcanice. Știrile despre o eventuală alianță româno-greacă a consternat aproape pe cei de pe Ballplatz, căci în aceasta ei văd confirmarea temerii lor, că România urmează în politică calea ei. Cu toate aceste bărbatul intim al contelui Berchtold care e primul ministru ungar contele Tisza întârzie a le asigura Românilor din Ungaria drepturile ce li se cuvin.

Cronica brălleană.

Serbarea zilei de 24 Ianuarie. — Noul candidatură pentru alegeri. — Teatrale.

Brăila, 25 Ianuarie v.

Unirea principatelor a fost sărbătorită la toate școlile primare, la liceu, la biserici etc. destul de frumos.

După amiază, la ora 4, Liga Culturală, a ținut să serbeze ziua de 24 Ianuarie. — Dacă în ce privește programul, a reușit în parte, apoi în ce privește sala, nici că se putea găsi o alta mai mizerabilă. O zăpușală mai ceva ca în luna lui Cuptor... S'a cântat „Hora Unirei”, „La arme” etc. de către corul liceului „N. Bălcescu” sub conducerea dlui Adrian, și s'a cântat mai mult rău, decât bine... Dar să nu criticăm la zile mari — dovadă: aplauzele asistentei... S'a declamat... (aplauze). Mai ales a „declamat” cu o voce de bas d. Marinescu... Și s'a cântat *frantuzește*. Poate fiindcă era 24 Ianuarie?... Noroc că dna care a cântat, a terminat repede-repede... Dacă ne-ar fi cântat altceva, am fi ascultat-o, căci are o voce frumoasă.

Dar toată culoarea plăcută a dat-o d. Vasile Goras, profesor la liceul N. Bălcescu și secretarul Ligii, cu o cuvântare ocazională și d. Ion Barbu, un violonist ce ne face cinste.

Încă odată nu se putea alege o altă sală? Căci sunt sigur că foarte puțini au auzit conferința dlui V. Goras, fie că nu puteau rezista zăpușelii — și doar sunt ventilatoare, dar probabil că înghețaseră de frig și nu mai funcționau — fie din cauza ușilor cari se trânteau ca portile izbite de vânturi puternice... Și e păcat!

Trupa Al. B. Leonescu în ziua de 24 Ianuarie despre care mă ocup, a jucat în matineu: „Moartea lui Brâncoveanu” iar seara: „Curcanii” — în patru acte de G. Ventura. — E frumoasă și înălțătoare „Curcanii”. S'a adus armată din garnizoana locală și a defilat pe scenă. A fost admirabil! Dar public restrâns... Singurul vinovat e d. Leonescu, care face sacrificii și joacă „Curcanii”, când ar putea foarte bine să joace „Mița Tîrbuson” numai pentru domni și doamne... Și să vezi atunci lumel... Ar geme sala, ca și la cinematografe când joacă Psilander. — Și doar s'a jucat așa de bine „Curcanii”. D. Leonescu, (Ștefan Bacalovici), d. Sinescu (Iorgu Corvin), P. Constantinescu (Ion) A. Vințescu (Ștru), drele Alexandrescu, Căseanu și Alexandrescu, au dat o interpretare demnă, la înălțime.

Pentru viitoarele alegeri se mai anunță candidatură dlui P. Lazaroneanu la colegiul I senat, din partea conservatorilor-democrați și a dlui D. Butărescu din partea liberalilor.

Pentru 30 Ianuarie trupa dlui A. B. Leonescu, va juca cu concursul dnei Maria Ciucurescu, eminenta societară a Teatrului Național din București, comedia „O căsnicie” în 3 acte de Ursache — piesă care s'a jucat cu atâta succes la București precum și în turciul dlui Antonescu în Ardeal. Dna Ciucurescu va juca rolul Zinchei. Așteptăm premiera.

Ion Borvizeanu.

INFORMAȚIUNI

Un patriot.

Paul Derouléde.

Paris, 6 Februarie.

Un soare de primăvară și-a scurs aurul deasupra Parisului în ziua înmormântării lui Paul Derouléde. Lumina scânteietoare a acestei zile s'a revărsat, imbelșugată, pe piața Saint-Augustin, în fața catedralei cu același nume, unde s'a oprit cortelul. Și în răstimpul cât așteptam afară, am avut părerea că văd, desfășurându-se în văzduhul diafan, momentele cele mai importante din viața marelui și regretatului patriot.

I-am revăzut silueta înălță și chipul acvilin în fața statuei Strasbourgului de pe piața Concordiei, în mijlocul imensei mulțimi venită să asculte glasul de armă al tribunalului. L-am revăzut protestând cu o indignare violentă pe timpul afacerii Dreyfus. L-am urmărit apoi în exilul său. Am asistat la faimoasele lui duceri internaționale. Și l-am văzut, mai ales, ținând acum o lună, ultimul său discurs la Champigny, unde venise, ca în toți anii, să comemoreze săngeroasa bătălie care s'a desfășurat în 1870 în această localitate.

Grație cinematografului am avut teribila emoțiune să asist într'adevăr la cel mai sublim moment din viața admirabilului patriot, care a numărat în existența sa atâtea clipe sublime. Inchipuți-vă un om în agonie, cu ochii stinși, cu glasul înecat de grozava boală de inimă care avea să-l răpue, cheltuindu-și cele din urmă puteri ca să exalteze iubirea de patrie. Derouléde a vorbit din automobilul în care îl însoțea medicul său. Scena e impresionantă. Dela moartea lui Tolstoi, nici odată n'am văzut mai bine ca acum un sfârșit omenesc atât de conform trecutului individual. Să mă credeți că, mărturisindu-vă, că în momentul când scriu amintirea acestei scene îmi umplu ochii de lacrimi, nu fac de loc o floare de retorică.

Bolnav prăpădit, aproape de moarte, Paul Derouléde a voit să sfârșească în câmpul de onoare. El a mărturisit unui amic al său că dorința lui cea mai vie ar fi fost să moară odată cu cel din urmă cuvânt al discursului său, să moară în mijlocul mulțimei care-l asculta și pe care glasul său știuse totdeauna s'o electrizeze. De aceea s'a și dus la Champigny, cu toată interdicția medicului și prietenului său, riscând sguduitoră emoțiune a unei vorbiri în public, așa suferind cum era de o boală implacabilă. Paul Derouléde n'a murit la Champigny, așa cum dorise. Dar admirabila invenție a cinematografului va păstra veșnic această supra-omenească tensiune a unui patriotism fără de păreche.

Atât a fost Derouléde în viață: un patriot! Nu vi se pare că titlul e sublim? Toate calitățile lui de muncă, de talent literar și oratoric, de lealitate, de desinteresare, de generozitate și de curaj, el le-a pus în serviciul sfintei cauze a patriei lui. El intru pe o idee eternă. În vreme ce, chiar cei mai buni dintre Francezi, erau din când în când distrași de preocupările lor poetice, literare, de interese etc. Paul Derouléde veghea, făcând veșnic aprinsă, cu ochii atinți dincolo de Rhin unde elocotește adevărata primejdie. Instinctul său de om superior îi șoptea că o națiune intră în decadentă de îndată ce și neglijează calitățile ei militare. Și a fost o epocă, când Derouléde și toți bunii Francezi, au avut motive să fie în prietorie. Acum zece și douăzeci de ani, grație utopiilor socialiste și umanitariste, Franța nu acorda importanța cuvenită armatei și flotei ei de război. Aceasta mai ales pe vremea când spiritele erau agitate de afacerea Dreyfus. Spiritul dizolvat al semitismului se insinuase în conducerile publice ale acestei țări. Derouléde a văzut și denunțat primejdia cu o admirabilă vehemență. El a fost exilat. Dar din depărtare, glasul lui încă răsună ca o trâmbiță de alarmă. Apele visărilor socialiste au început să se risipească, Franța a recăpătat simțul realității. Derouléde a fost rechemat: și el a continuat să servească până la moarte interesele superioare ale neamului său cu o neoboseală, cu o desinteresare, cu un curaj pe cari Francezii vor admira întotdeauna.

El a fost un patriot, un mare patriot. Cuvântul acesta rezumă în ochii mei toate frumusețile morale ale omenirii. A fi patriot înseamnă a iubi toate virtuțile capabile să compună o națiune. A fi patriot înseamnă a iubi omenirea în acei de același sânge cu tine. A fi patriot înseamnă a alege și a glorifica din trecut, tot ce l-a înălțat și l-a înfrumusețat. A fi patriot înseamnă uitarea de sine, desinteresarea completă a individului în favoarea intereselor reale ale patriei.

Paul Derouléde a fost toate acestea. El ar putea servi ca pildă nu numai neamului său, ci tuturor neamurilor pământului.

Și fiindcă înțelegea așa de bine uitarea de sine în favoarea patriei lui, Paul Derouléde a avut și puterea necesară de a urî elementele cari se împotrivesc patriotismului luminat. El a fost vrăjmașul neîmpăcat al socialismului care, în numele unui umanitarism vag și tenebros, caută să distrugă tradiția, această colecție a celor mai frumoase calități omenesti. El a fost dușmanul implacabil al Evreilor cari constituie un element dizolvant în sânul națiunilor și cari, profitând de orice tulburare și desordine, își văd de propriile și egoistele lor interese. De aceea Paul Derouléde a fost urit și iubit cu atâta vehemență. El a fost mai mult iubit decât urit. Erau momente când până și adversarii lui se închinau în fața-i. Atât de adevărat este că o cauză dreaptă are un imens prestigiu moral, care sfârșește totdeauna prin a se impune.

Aș vrea să vorbesc de Paul Derouléde ca poet, dar poezia lui tot patriotism este. În cântecele lui soldătești ardoarea, sinceritatea și spontaneitatea sentimentelor lui patriotice, îi țin adesea loc de geniu. Cutare cântec al său prin focul care îl animă, prin sobrietatea concentrată care îl caracterizează conține frumuseți incontestabile. Unele dintr'însele vor trăi cât va trăi și limba franceză.

Când lucrurile acestea le gândeam în vreme ce, sub cerul albastru și sub soarele radios al acestei zile de Februarie, așteptam pe piața Saint-Augustin ca funebru cortegiul să se pună iar în mișcare. În jurul meu o mare imensă de chipuri triste, de siluete abătute. Și am avut consolarea să-mi spun că sentimentele mari și adânci sfârșesc întotdeauna prin a fi apreciate. Există o justiție imanentă pentru tot ce e drept și frumos. Ea este puterea care va contrabalansa în totdeauna dese și triste nedreptăți ale existențelor omenesti.

C. R. B.

Arad, 9 Februarie 1914.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță vreme moale.

Prognostic telegrafic: vreme moale.

Temperatura la amiază a fost — 3.8 C.

La balul costumat aranjat de Reuniunea femeilor române din Arad se prevede a fi mare aglomerație, și judecând după interesul manifestat din partea publicului, credem că va fi cel mai succes bal al carnavalului. Acei domni și acele familii române, cari nu ar fi primit invitații și ar dori să ia parte la bal, să ceară invitație dela secretarul Reuniunii, d. prof. seminarial Dr. Avram Sădean. Tot secretarului Reuniunii să i se adreseze și societățile și particularii, cari au costume de închiriat.

M. S. regele României și doamnele române din Paris. Se știe că doamnele române din Paris, au oferit M. S. regelui Carol o superbă medalie comemorativă a evenimentelor din 1913. M. S. regele a binevoit a adresa doamnei Văcărescu, președinta comitetului de doamne, următoarea scrisoare de mulțumire:

„Scumpă doamnă Văcărescu, Abia restabilit de indispoziția ce o aveam, profit cu dragă inimă să vă exprim d-v. cât și tuturor doamnelor române cari s'au asociat cu d-v., bucuria ce mi-a făcut primirea asocetii voastre medalii comemorative, a evenimentelor din 1913, care va rămâne pentru mine o prețioasă amintire istorică.

Profund atins de nobilul sentiment patriotic care a inspirat doamnelor române această grațioasă atențiune, vă rog să fiți pe lângă dânsese, interpreta viei mele grațitudini și să binevoiți scumpă doamnă, a primi pentru d-v., împreună cu expresiunea acestui sentiment și asigurarea sincerei mele afecțiuni”.

București, 8 Ianuarie.

Carol.

Pentru fondul ziarștilor. Suntem anunțați din partea episcopiei fondului ziarștilor români din Ungaria, că d. Petru Șogan, mare proprietar în Cerghidul-mare, a binevoit să dăruiască fondul cu 20 de coroane, ca rescumpărare a anunțului de logodnă cu domnișoara Ana Truța din Reghin.

Felicitările noastre!

Inaugurarea institutului de studii sud-est european. Ni se scrie din București: Vineri d. a. în sala cea mare a fundației Carol I, a avut loc inaugurarea institutului de studii balcanice, la care au luat parte d. ministri I. G. Duca, Dr. Angelescu, Em. Porumbaru, V. G. Mortun, Radeș, ministrul Bulgariei, Ristici, ministrul Serbiei, N. Iorga, Murgoci, D. Ghica, Dr. Obreja și un număr de intelectuali.

D. G. Murgoci a arătat scopul institutului, care este să provoace și să îndrumeze, să ajute și să organizeze cercetări științifice relative la țările și națiunile din regiunea carpatică și balcanică.

A mai vorbit d. N. Iorga. Apoi s'au expediat următoarele telegrame:

Telegrama către M. S. regele Carol.

„Inaugurând institutul de studii sud-est europene, în momentul când un act de curtenie care trezește simpatiile poporului nostru, întărește încă mai mult legăturile României cu o lume asupra căreia a exercitat veacuri întregi o așa de adâncă influență, salutăm cu venerație în Majestatea Voastră pe aducătorul de pace, pe reprezentantul creștineștii idei de frăție, pe vrednicul urmaș al lui Neagoe Basarab, al lui Vasile Lupu, al lui Brâncoveanu, imperiali patroni prin cultură ai răsăritului și îi cerem încredere, puternicul sprijin pentru opera de civilizație și înfrățire pe care o începem”.

N. Iorga și G. Murgoci.

Telegrama către A. S. principele Gheorghe al Greciei.

„Fondatorii institutului pentru studiul Europei sud-orientale, salutând trecerea A. V. R. reprezentant al unei națiuni care a fost în curs de secole legată în chipul cel mai intim de autonomia vieții noastre politice și de viața noastră culturală întreagă, o roagă să binevoiască a acorda acestei opere sprijinul științific și simpatie concurs de care va avea trebuință în Grecia”.

N. Iorga și G. Murgoci.

Telegrama către suveranii Bulgariei, Greciei, Serbiei și Muntenegrului.

„Fondatorii institutului pentru studiul Europei sud-orientale se grăbesc să comunice respectuos Majestății Voastre, inaugurarea acestui centru de cercetări destinate a apropia popoarele atât de strâns legate în trecutul lor, o roagă să binevoiască a acorda acestei opere puternicul său sprijin moral”.

N. Iorga și G. Murgoci.

„Domnul notar”. Rolurile principale din piesa dlui Octavian Goga, s'au încredințat dlor: I. Manolescu, I. Petrescu, Z. Bârsan, Al. Mihaescu și d-nelor O. Bârsan, Sonia, Eug. Ciuculescu și Fl. Cruceanu.

Libertatea presi în Rusia. În vreme ce în Ungaria în curând se va pune în aplicare o lege de presă, prin care se ghilotinează libertatea de presă, în Rusia factorii competenți caută să ușoreze cât mai mult situația presei. După o telegramă din Petersburg, comisia Dumei discutând în prezența ministrului de instrucție și a șefului secției de presă, dispozițiile proiectului de presă privitoare la pedepse, a hotărât ușorarea esențială a măsurilor represive plănuite la început. Șeful secției de presă a declarat că, în caz dacă modificările comisiei vor deveni lege judecătoriale vor fi făcute imposibile față cu presa.

Răsplata lui Daneff. Din Sofia se anunță că la adunarea poporală convocată de partidul lui Daneff în scopul ca fostul prim ministru să-și justifice politica din timpul celui din urmă război — publicul l'a huiduit cu strigăte ca: Jos trădătorul, nu-l ascultăm. Au fost și încâierări săngeroase, din cari Daneff abia a putut scăpa teafăr, apărut cu revolverele de puștinii partizani. Așa își ia răsplata omul, care prin politica sa nefastă a dus o întreagă țară la ruină.

Accidentul A. S. R. prințului Nicolae al României. Ni se comunică din Sinaia că Marti pe când A. S. R. prințul Nicolae făcea exercițiul de tir în pădurea din jurul castelului Pelișor, s'a împuscat în mână dreaptă cu un revolver. Glonțul a fost extras de d. Dr. Mamulea, care se afla în localitate.

Cazul nu prezintă nici o gravitate și principele e pe deplin sănătos.

Conferință publică la școala de fete din Arad. Ieri la orele 5 a avut loc a patra conferință în ciclul aranjat de Reuniunea femeilor române din Arad. Inocutul l'a făcut corul elevelor dela școala civilă sub conducerea dlui prof. Trițu Lugoianu, cântând două piese. A urmat prof. seminarial d. *Sabin Evuțian* citind conferința anunțată: „Din lumea celor mici”. În această conferință d. prof. Evuțian ne-a prezentat viața copiilor în toate aspectele ei. Ne-a desvâlit ca pe un film cinematografic viața copilului dela primele zile ale vieții. Ne-a adus multe exemple pentru a dovedi cât influențează mediul sufletele maleabile ale copiii/or. Lucruri interesante, atât de vechi și par'că totuși nouă. Ascultându-le am rețut fiecare câteva clipe din a-pusa copilărie. Fiecare dintre cei de față îi va fi însoțit exemplele conferințarului cu alte și alte întâmplări din propria lor viață. Cea mai vie atenție l'a însoțit pe conferințar în expunerile lui.

Pentru succesul și variația acestei scrate și-a dat concursul dsoara *Veturia Petran* cântând o piesă germană și două piese românești: „Spune-mi mândro adevărat” și „Dragu-mi-e bătăta nalt”, fiind lung aplaudată. Acompaniamentul la pian l'a susținut dsoara *Onora Luca*.

Un nou tovarăș de luptă. Poșta de azi ne-a adus primul număr din „*Gazeta Română*”, o nouă foaie politică națională ce apare odată pe lună în *Gurahumorului* (Bucovina). Editor și redactor responsabil este d. avocat *Dr. Ambros Comoroșan*.

Redacția publică în fruntea foii un inimos program, din care reținem următoarele:

„Chestiunea limbei, propășirea economică, libertatea politică, iată punctele de frunte din programul nostru! *Gazeta* este liberă și independentă și așa voințe să rămână. *Gazeta* noastră va aspira la *autonomia perfectă a Bucovinei* și la păstrarea individualității sale istorice-politice date de împăratul nostru prin diploma din 9 Decembrie 1862 și prin legile fundamentale de stat din 21 Decembrie 1867.

„*Gazeta Rom.*” va avea mai departe în vedere și prosperarea economică a Românilor mai ales pe terenul meseriei și a comerțului...

Vom lucra mai departe pentru prosperarea învățământului în limba română și pentru întrebunțarea limbei noastre în toate atacerile la autoritățile autonome, administrative și iudecătorești...

Dorința noastră ferbinte este de a inaugura prin o activitate armonioasă a boerilor, preoților, funcționarilor, învățătorilor și a agricultorilor o eră mai sănătoasă în viața politică, mai bună și mai frumoasă în viața socială a neamului nostru.

Și dacă pozițiunea noastră politică de astăzi e cam tristă, totuși n'avem cauză să desnădăjdim. Suntem binecuvântați de Dzeu cu calități spirituale superioare, la număr, mila Domnului, încă suntem mulți; *a noastră e țara, al nostru e viitorul!* N'avem decât să ne trezim din somn și să ne punem cu toții cu bărbăție și cu însuflețire pe lucru...

E o luptă grea ce ne așteaptă, dar suntem convinși, că în frăție și în unire vom fi învingători...”

Nrul prim al foii „*Gazeta Română*” atât ca formă cât și ca conținut, se prezintă foarte bine. Articolele politice sunt scrise într'o limbă clară și ușoară și tratează chestii de interes public însuflețitoare pentru frații din Bucovina.

Dorim noului tovarăș de luptă viață lungă și mult noroc.

Un răspuns. D. C. I. Cosmescu, prof. la liceul român din *Bitolia* (Macedonia) ne trimite următoarea scrisoare cu rugămintea s'o publicăm:

În ziarul „*Aromânul*” din București (8 și 15 Ianuarie) mi se aduce învinovățirea că eu aș fi desmintit prin ziarul Dvoastre „toate afirmațiunile, pe cari le publicase acest valoros ziar în privința persecuțiilor și șicanele la cari sunt supuși Români de către autoritățile sârbești”. Cu urmare a acestei bănuieli, necunoscutul patriot dela „*Aromânul*” îmi adresează un cortegiu de grațiozități desguștătoare, până și epitetul de trădător de neam, de Mangra al Macedonenilor.

Eu nu sunt autorul scrisorii cu pricina, pentru care vă rog să arătați aceasta în ziarul Dv. și să-l numiți pe autorul ei; dacă binevoiți să-l scoateți pe deplin din nedumerire pe neresponsabilul dela „*Aromânul*”, care cutează să acuze și insulte pe un profesor învechit în lupta națională și care n'a avut ambiție decât aceea de a fi cât mai folositor neamului său. Nenorocitul dela „*Aromânul*” afirmă

că eu într'atâta țin la Sârbi încât „aș fi în stare să-l onor pe acela, care ar spune un neadevăr despre ei (?)”, nedându-și seamă că el este un asasin moral când își permite să ponegrească pe un om cinstit, calomniându-l de *vândut Sârbilor* și de *renegat*, fără a avea cea mai mică probă, fără a fi la mijloc un pic de adevăr.

M'am adresat și tânărului director dela „*Aromânul*” ca să publice numele tristului erou, spre a ști publicul românesc cine sunt și cine este el și spre a-l învăța ca profesor cum să-și măsoare cuvintele. Voiu fi binefăcătorul său. — C. I. Cosmescu, profesor.”

Din parte-ne declarăm, că nu d. profesor C. I. Cosmescu este autorul articolului în chestiune, ci un alt macedonean al cărui nume însă ne scapă.

Sosirea lui Venizelos la București. Ni se comunică din București: Sâmbătă dimineața cu acceleratul de Iași care sosește în București la 8.55 dim., a venit d. Venizelos, primul ministru al Greciei.

În gară d. Venizelos, a fost primit de d. N. N. secretar general la ministerul de externe, Trăsnea Greceanu, col. Costescu agitantul regal, Papadiamandopol ministru plenipotențiar al Greciei. Corbescu prefect al capitalei, și inspector Veltz. În gară se mai aflau și numeroși membri din colonia greacă, precum și o delegație a coloniei din Brăila. După recomandările de rigoare, d. Venizelos a luat loc într'o trăsură a palatului care l'a condus la hotelul Boulevard, unde a descins.

După amiază d. Venizelos, a făcut o vizită d-lui I. Brătianu și Em. Parumbaru și și-a lăsat cărțile de vizită la d. Tache Ionescu, Al. Marghiloman, general Hârjeu și general Coandă.

De asemenea s'a înscris și la palatul regal.

D. Venizelos a fost primit Sâmbătă seara în audiență de M. S. regele. Audiența a durat până la orele 8, când primul ministru grec a luat parte la dîneul intim care a avut loc seara la palatul regal.

Au participat la acest dîneu următoarele persoane: M. S. regel având în dreapta pe principesa Maria, iar la stânga pe d. Venizelos; M. Sa regina având în dreapta pe prințul George iar la stânga pe principele Ferdinand. La dreapta principelui George stătea principesa Elisabeta, iar la stânga d. Venizelos, d. Tache Ionescu. Au mai participat dnii: I. Brătianu, Em. Porumbaru, dna Poenaru, dna Madge, dna Mavrodi, dna Mavrogheni, general Mavrocodat, prinicepe Știrbey, general Robescu, locot. colonel Kostinsky, Papadiamandopol ministrul Greciei, Caclamanos, Marcondonachis, secretarii d-lui Venizelos, Bodan, căp. Florescu, Dall'Orso și Băicoianu.

Masa a luat sfârșit la orele 9 și jum.

Ieri, Duminică seara s'a dat la ministerul de externe un banchet oficial în onoarea d-lui Venizelos, primul ministru al Greciei. La acest banchet au asistat domniii miniștri și plenipotențiarul Greciei în București.

La ameazi d. Venizelos și plenipotențiarul Greciei, au luat masa la d. I. Brătianu președintele consiliului de miniștri.

Alegere de jude comunal în comuna Bocșa-română. Primim următoarele: În 28 Ianuarie a avut loc în Bocșa-română alegerea de jude comunal, fiind ales fruntașul econom Petru Tina. Noul jude comunal a fost ales cu marele sprijin al poporului, cu toate că societatea căilor ferate ung. din loc își avea candidatul ei pentru cari a făcut toți pașii posibili și... imposibil. — Un alegător.

Plecarea sublocotenentului von Forstner din Saverne. Sublocotenentul von Forstner, care prin atitudinea lui dușmănoasă față de Alsacieni a provocat evenimentele din Saverne și-a luat ieri rămas dela regimentul 99, fiind transferat într'o altă garnizoană în Brandenburg. Cât de urgent și-a făcut numele von Forstner în fața Alsacienilor o arată și faptul că la plecarea din casarmă, copii și flăcăii de pe stradă recunoscându-l au început a-l huidui fugind după trăsura lui până la gară. A trebuit să intervină poliția și jandarmeria care a împrăștiat pe demonstranți și l-au scăpat teafăr pe bravurosul sublocotenent.

Ciocnire de trenuri: Ni se anunță din Brașov: Ieri seara pe la orele 11 fără un sfert trenul accelerat ce sosea dela Budapesta s'a ciocnit în fața gării Brașov-suburbiiu de trenul de persoane ce mergea spre Râșnov. Vagoanele trenului accelerat au deraiat. Doui fochiști și un conductor de tren au fost grav răniți, iar 8 pasageri mai ușor.

Ciocnirea a fost cauzată din nebagare de seamă. Trenul de persoane nu s'a oprit la halta orașenească, iar mașinistul locomotivei trenului accelerat n'a observat signalul de oprire. Comisia descinsă la fața locului a constatat că vina o poartă mașinistul trenului accelerat.

Din comuna Șeica-mare primim o invitație unguerească la petrecerea ce se va ținea în fa- vorul școlii evanghelice. Intre aranjeri întâlnim următoarele nume românești: **Berbek Gyula, Ioan Cizmas, Iulius Jurca, Victor Pop, Valeriu Pop, George Secuim.** În program aflăm pe **Dordea Mariska**, care în tovarășia dsoarei **Eisenlohr Helen** va spune un dialog.

În chestia „Șezătorei”. Primim următoarele: În Nr. 13 al ziarului „*Românul*” a apărut sub titlul „O întrebare”, o critică necompetentă la adresa d. M. Margaritescu.

Dacă d. R. M. ar fi cât de cât inițiat în cele muzicale n'ar fi pus întrebarea dlor specialiști români în chestia „Șezătorei”. Nu trebuie să fii mare specialist în muzică pentru a cunoaște „acompaniamentul primitiv al motivelor Șezătorei”. Sunt pagini întregi unde acompaniamentul variază dela **tonică la dominantă**. E un fel de acompaniament ca la armonică. Acompaniamentul orchestral n'are colorit românesc. Alt-cum nici nu e mirare că e așa, fiindcă acompaniamentul orchestral e făcut de un bărbier din Sibiu d. Rudolf Screpanski, om fără cultură muzicală superioară.

Intreb pe d. Tib. Brediceanu, n'a aflat d-sa un român pricepător care să aranjeze „Șezătoreea” cu un acompaniament demn de „artile românești ale Șezătorei”?

În cazul acesta d. M. Margaritescu n'ar fi dat'o gata”. — C.

x Ghete pentru serate, în cu'oare roșie, albastră, rosă și albă. Ghete de piele și de lac, modrene, la **Weinberger János** în Arad.

x **Schimbare de local.** Prăvălia de modă pentru bărbați a firmei Fodor și Halász e mutată în clădirea hotelului „*Crucea albă*”.

x **Haltenberg Béla, Kassa**, fond. în 1810. Cea mai veche vopsitorie, curățitorie chimică și spălătorie cu aburi în Ungaria. Lucrează frumos, curat și elegant. În cazuri de doliu vopseste haine imediat. Zilnic spală și curățește câte 24 mii de gulere pentru provincie.

Comandele din provincie să se adreseze direct la firma: **Haltenberg Béla**, prăvălie principală, **Kassa** (Cășovia). (Ha 1622)

x **În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mitteltmann** pentru stomac incetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mitteltmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u.** (Mi 1621)

x **Cumpărare ocazională extraordinară.** Ofer și atrag atențiunea on. mușterii asupra colosalului asortiment de cele mai noi obiecte de sticlă, porțelan și lămpi, argint de China, obiecte de lux de bronz și marmură, obiecte de trebuință, cu prețuri fabuloase de ieftine. — Picturi în ulei originale se execută cu prețuri foarte convenabile. **Prețu-curent ilustrat bogat gratis și franco.** — Roagă binevoitorul sprijin: **Fischer Mór, Arad, bulevardul Andrássy nr. 25.** Telefon pentru oraș și comitat 25. (Fi 1626—20.)

AVIZ.

Aducem la cunoștința on. public că mulțimile publice numai pe lângă taxă se pot publica și costă de fiecare șir cules 20 fileri. **ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.**

Cronica socială.

Reuniunea de cântări și muzică din Vărdăia aranjează Joi în 30 Ianuarie v. un concert împreună cu teatrul în ospătăria „Cipru”. Se va juca „Lipitorile satului” dramă în 3 acte și două tablouri de V. Alexandri.

Inteligența română din Șeica-mare și jur va aranja Duminecă în 15 Februarie n. petrecere cu danț în sala hotelului comunal. Venitul se împarte celor două reuniuni de femei gr.-or. și gr.-cat. române din Șeica-mare.

Reuniunile românești din Gherla aranjează în 28 Februarie o reprezentare teatrală urmată de dans în sala hotelului orașenesc „Coroana”. După „Banchetul” monolog spus de d-șoara Mărioara Moldovan se va juca „Ruga dela Chișeteu” comedie populară într'un act, cu cântece și joc, de Iosif Vulcan.

Clubul sportiv din Cluj va ține în 28 Februarie o petrecere în salele hotelului New-York. Concurs de porturi românești și alte atracții sunt luate în program.

Tinerimea română din Ighiu va aranja Joi în 12 Februarie un concert împreună cu reprezentare teatrală în școala gr.-cat.

Pe lângă bogatul program muzical se va juca: „Logodna dela Sfântul Ion” dramă populară în 4 acte de Aug. Sălăgian.

Corul bisericesc din Șicula va aranja în 12 Februarie n. o reprezentare teatrală împreună cu concert. Pe lângă multe declarații se va juca: „Așa a fost să fie” piesa populară într'un act de Al. Țințariu.

Urmează danț.

Serbare școlară în Toracul-mic. Corpul didactic dela școala confesională gr.-or. română din Toracul-mic, aranjează cu ocaziunea serbării hramului școlii, (Trei Ierarhi) în 30 Ianuarie st. n. 1914 serbare școlară, al cărei venit este destinat fondului de „excursiune școlară”. Inceputul la 2 jum. ore p. m. Invitări speciale nu se fac.

Bibliografie.

A apărut:

„La Tribune Roumaine” organ de publicitate săptămânal cu următorul bogat și interesant sumar: N. Vrăbiescu: Tinta noastră. I. I. Pleșia: Franța și România. V. V. Haneș: Unirea. V. Missirliu: Influența științei franceze în România. Al. Roman: Influența politicii franceze în România. G. Sesceoreanu: Chestiunea națională. — G. Vrăbiescu: Românii și Sârbii. — Românii la Paris. — Reviste, jurnale și conferințe. — Redacția și Administrația Paris V Rue Racine 9.

Abonamentul anual pentru Franța și străinătate: 5 franci.

Indemnăm publicul nostru să dea tot sprijinul acestui organ de publicitate, care va face o puternică propagandă pentru drepturile Românilor de sub domnia străine.

POSTA REDACȚIEI

L. P. preot în B. A plecat de unde îl știam mai înainte, așa că nici ziarul nu i se mai trimite până când ne va indica dsa noua dsa adresă.

Dr. I. D. Deva. Ați întârziat cu informația. De altcum s'a publicat în câteva rânduri.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

Gh. Bojin, Baranyos. Am primit 5 cor. ca abonament până la 31 Martie 1914.

Agente Chieilă, Șilindfa. Am primit 21 cor. ca abonament până la 30 Septembrie 1914.

Oprea Greavu, Székásveresegyháza. Am primit 7 cor. ca abonament până la 31 Martie 1914.

Nic. Oltean, Ban. Am primit 7 cor. ca abonament pe cvart. I, 1914.

Gregoriu Paltci, Jebeli. Am primit 7 cor. ca abonament pe cvart. I, 1914.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Noutăți literare!

De vânzare la librăria „Concordia” Arad
Strada Deak-Ferenc nr. 20.

Ion Minulescu. De vorbă cu mine însu-mi. (Poezii). Cor. 3.—+10 fil. porto.

P. Locusteanu. Suntem nebuni. Tipuri din timpul mobilizării și alte schițe umoristice. Cor. 1.50+10 fil. porto.

S. Mehedinți. Poporul. 1913 cu următorul cuprins: Poporul. — Conducătorii poporului. — Contra metafizicii. — Indrumare spre progres. — Siguranța progresului. — Izvorul progresului. — Personalitatea. — Ierarhia personalităților. — Izvorul personalității. — Națiunea. — Temelia națiunii. Tăranul; temeiul țaranului. — Pământul.

Poporul de jos în 1913. Poporul de sus în 1913. Incheiere. Prețul Cor. 1.50+10 fil. porto.

A. de Herz. Bunicul. Comedie în 3 acte. Cor. 2.— + 10 fil. porto.

Darv. Cr. Voiculescu. Însemnările unui biciclist dela corpul II cu prilejul campaniei în Bulgaria în anul 1913. Prețul Cor. 1.— + 10 fil. porto.

Haralamb G. Lecca. Dincolo din Dunăre în Balcani I.— + 10 fil. porto.

I. Irinescu. Căndești. Pe drumurile Cadri-laterului. Impresii și note cu o prefață de C. Banu. Fotografii de I. Voinescu. Prețul Cor. 1.50 + 10 fil. porto.

O. Goga. Din umbra zidurilor Poezii . . . 2 —

Cu-tave Flaubert. Salambo. Roman. Traducere de Ludovic Dauș . . . 2—

N. Pora. Într-o viață și moarte. Nuvele . . . 2—

Biblioteca Flacăra »Românii celebri» Aurel Vlaicu . . . —60

Edmond Rostand. Romantismul . . . —50

Victor Eftimiu. În temnițele Sтамbulului Ștefan Lazar. Floarea Betuliei. Roman din epoca asiro babiloniană. Traducere de Alexandru Ciura . . . 180

Gheorghe Stoica. Alte vremuri. Schițe și povești . . . 2—

I. Agârbiceanu. În întuneric . . . 2—

N. Iorga. Istoria armatei românești vol. I. General Al. Candiano Popescu. Războiul neatârnat. Asaltul și luarea Orivei . . . 3—

Bibl. Minerva No 137 Harriet Beecher Stowe Coliba lui Moș Toma. Roman . . . —30

Catulle Mendes. Romanul Rosu . . . —30

Al. Dumas Tatăl Cei doi studenți . . . —30

Voltaire. Povestiri . . . —30

Carl Ewald. Icoane din viața plantelor și animalelor . . . —30

N. N. Beldiceanu. Chilia dragostei . . . 150

Dragoslav Volintirii . . . 180

Bucura Dumbrava, Pandurul . . . 3—

D. D. Pătrășcanu. Timotheiu Muc-nicul . . . 2—

G. Diamandy Chemarea codrului. Poveste vitjească în 3 acte . . . 150

Gold's László. A nemzetiségi kérdéssől . . . 1—

I. L. Caragiale. Schițe nouă . . . 125

Emilia Taler. Din tainele simțirei. Nuvele și schițe . . . 150

N. Balcescu. Istoria românilor sub Mihai Vodă Viteazul, ed. II. . . 2—

P. Ispirescu. L. gende sau basmele românilor ed. II cu peste 480 pagini . . . 150

El odor Constantinescu prof. se undar. Școala primară superioară în Franța. Școala medie în România . . . 2—

Stelian I. Constantin-scu, profesor. Din problemele educației Studii psihologice și pedagogice . . . 3—

Marin Demetrescu. Lecturi geologice . . . —50

Ioana Cornelia Delatissima, 100 basme și istorioare pentru copii. Cu 51 ilustrații . . . 250

Povestiri de H. Andersen. Cu ilustrații . . . 250

Pentru copii cei buni. Povestiri de Augusta Rubenescu . . . 1—

C. Collodi. Păcăniile lui Tândărică (Povestea unel păpuși de lemn). Cu 56 ilustrații Trad. din italienește de A. Buzescu . . . 150

Vasile Pop. Iubirea e biruitoare . . . 2—

N. Iorga. Cugetări . . . 250

St. O. Iosif. Căntece . . . 2—

Dr. Petru Pipoș, Istoria pedagogiei pentru preparandii. (Școalele normale Ediția a IV-a . . . 5—

Dr. Petru Pipoș. Metodica școlii populare pentru elevii institutelor pedagogice. (Școalele normale). Ed. IV-a. . . 5—

Dr. P. tru Pipoș. Didactica pentru elevii institutelor pedagogice (Școalele normale) Ediția V-a . . . 4—

Pro Patria. Povestire despre Inceputul și menirea neamului românesc de Dr. I. Drăgescu . . . 3—

Bibl. Teatrală.

Nr. 30. Iepurașii la școală, de Aurelia Păcățian-Rubenescu . . . —20

» 31. Farmacistul. Comedie într'un act de Max Maurey . . . —32

» 32. Glorie postumă, 1 act de A. Micho. loc. de I. Schiopul . . . —40

» 33. O repetiție, dialog, loc. de Marilina Bocu . . . —20

» 34. Un capriciu. Comedie într'un act . . . —48

» 35. Un accident curios. Comedie în 3 acte . . . —60

» 36. Zne, comedie într'un act . . . —24

» 37. Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte, în versuri, traducere în formă originală de St. O. Iosif . . . —90

» 38. Invingeri strălucite, piesă într'un act de H. P. Pe rescu . . . —30

» 39. Micul Mancinos, comedie în 2 acte . . . —30

Văduvioara și al e monoloage p domni și dame tinere de H. P. Petrescu . . . 1—

„CAMPIANA”

Institut de credit și economii, societate pe acții, Mociu

CONCURS.

Institutul de credit și economii, societate pe acții „Câmpiana” din Mociu, publică concurs pentru ocuparea postului de contabil cu termen de 25 Februarie st. n. 1914 sub următoarele condițiuni:

1. Salar anual Cor. 2400.—.
2. Relut de quartir Cor. 500.—.
3. Tantiemă statutară.

Dela reflectanți se pretinde: absolvirea școlii comerciale, să dovedească că pot conduce contabilitatea independent și testimoniu de praxă de până acum.

Postul este de a se ocupa cel mult până în 15 Martie a. c.

(Ca 1820—3)

Directiunea.

Un absolvent al școlilor comerciale caută

aplicare la vre-o bancă, avocat ori notar.

Adresa la Administrație. Ba 1818—3

Caut o femeie dela sate, care să mi fie de ajutor la pustă în ale economiei de casă: fert și cultura galițelor.

(Ni 1821) **Niederhauser, Arad**
Postafiók 163.

O rugare modestă,

care nu vă costă nici o oboseală dar Administrației noastre li poate fi de mare folos. — Administrația noastră roagă pe toți ceice târguiesc și comandă din articolele anunțate la foaia noastră, să amintească că firma a cetit-o în ziarul acesta.

Bătăturile,

scortoșenia pielii, urciilor de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., francată
1 coroașă 40 fil., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCII, farmacia la „CORDANĂ” în Győr.

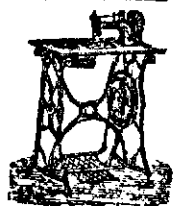
Horváth Béni

mehanic

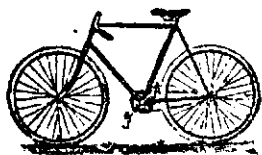
Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18 sz.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și reparări de lucruri ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone, etc. — Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Ho 1221

În atențiunea publicului din localitate și din provincie.

VARGA GYÖRGY

maestru de cuptoare

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Hid nrul 19.

În marele său magazin se pregătește cele mai frumoase :

cuptoare de olane samotte cu prețuri moderate, atât pentru localitate cât și pentru provincie.

Reparările se execută cu prețuri moderate. (Va 829)

Mo 1222

TELEFON: 11-75.

Mokos Sándor

VOPȘETE!

CURĂȚESTE!

Primește spre vopsire și curățire chimică haine de femei, bărbați și copii. Pentru comoditatea on. public am deschis o prăvălie în Zöldfa-Passage nr. 93. — Spăl. gulere și manșete în mod ineccepționabil.

Fabrica: strada Körös nrul 13.

Localuri colective: în Zöldfa-Passage nr 93 și în str. Rákoczi 7.

— Prețuri fixe! —

Mokos Sándor
Oradea-mare (Nagyvárad).

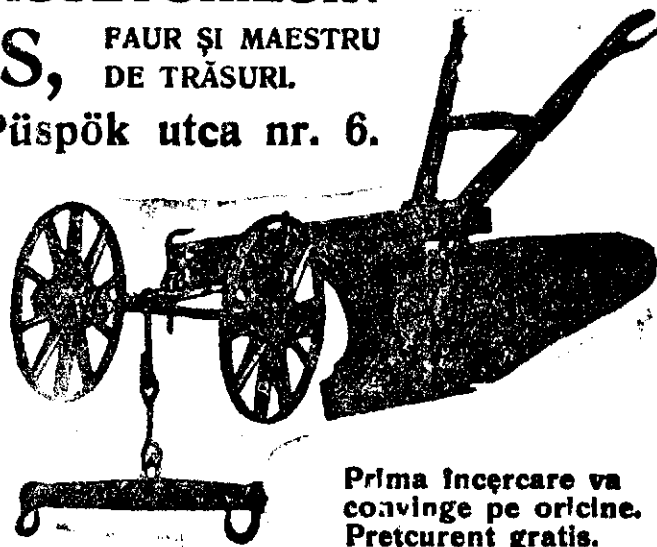
ÎN ATENȚIUNEA VITICULTORILOR!

CSABA LAJOS, FAUR ȘI MAESTRU DE TRĂSURI

SEGHEdin (Szeged), Püspök utca nr. 6.

Oferă excelențele pluguri pentru îngroparea viței de vie, invenție proprie, indispensabile în economie deoarece are următoarele avantaje:

1. În fiecare an întoarce pământul.
2. Îngroapă sămânța în afunzimea pământului.
3. La zi 2 oameni și 2 cai pot acoperi 6-8 jugăre.
4. E potrivit pentru orice lățime de drum, fiindcă poate fi regulat oriunde precum și afunzimea poate fi regulată

(Cs 1462)

Prima încercare va convinge pe oricine. Prețuri gratis.

CORNEL TUNNER

industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabric, Andrásy-ut 22. — Timișoara-Iosefin, Hunyadi-u. 4.

Filiala: Vârșeț, strada Deak Ferencz nrul 9.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu :

monumentale, de marmoră,

etc. fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, îl înfruntă mai ușor ca orice concurență. Tu 1122

„REMEK”

mașină brevetată combinată pentru

curățitul și măcinatul cerealelor.

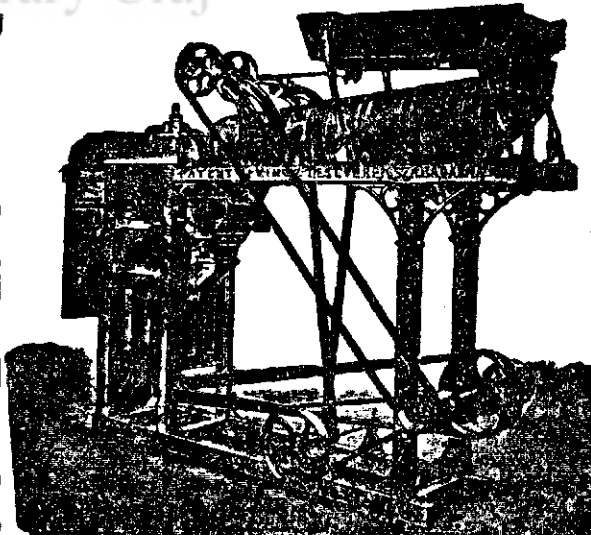
Cea mai perfectă mașină de curățit, care să nu lipsească nici unei mori de vamă. :-:

Cu prospecte servește cu plăcere singurii fabricanți

PRINZ TESTVÉREK,

turnătorie de fier, fabrică de mașini și construcție de mori,

SĂTMAR — (Szatmár).

Brevet ung. nr. 56018.

Pi 891-60

Recomandate de către cei mai renumiți medici

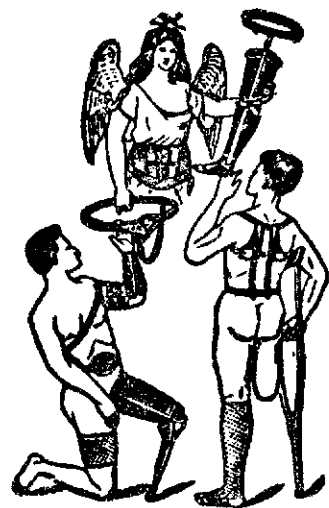
Bandaje,

piciorare artificiale, corsete, legatoare pentru pânzele irigatoare, stropitoare, suspensorii, îndreptătoare, ciorapi de gumă, vată (bumbac) legătoare și artelii pentru bolnavi precum și cele mai excelențe prezervative franceze pentru femei și bărbați, se vând cu prețuri ieftine la

KEPES ELEK, bandagist.

Tot acolo se poate căpăta vestitul prezervativ „nostrobus ultra” și „606”. Sală separată, serviciu de probe pentru dame și bărbați. Pentru eficiență și măiestrie reduceri de preț

NAGYVÁRAD ≡ SASPASAGE.

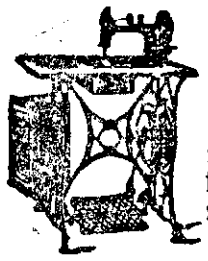

Ke 830

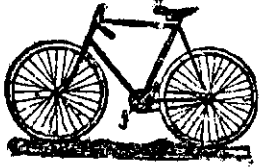
Cl. 1539

CZIGER LÁSZLÓmaiestru dipl. pentru instala-
țiuni de electricitate și gaz lă-
cătușer și mașinist-electrician

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Teleki nr. 1

Execută totfelul de lucrări electrice, optice și de lăcătușerie, și anume: ferării pentru clădiri, garduri pentru monumente, vetre de fer, uși de fer, rolete de fer pentru prăvălii, mașini de cusut, mașini de scris, biciclete, reparare de gramofone și instalațiuni electrice, străformări de mașini cu aburi și motoare în locomobile.

Magazin permanent de mașini de cusut și accesorii, precum și garnituri de îmblătit
Serviciu prompt, lucru excelent, prețuri ieftine.**„Vulkán”** fântâni cu lanțrecunoscute ca cele mai ex-
celente dintre toate fabricațiile
de acest fel de până acum.

De vânzare exclusiv la fabricantul

IOSIF MARKUCZ

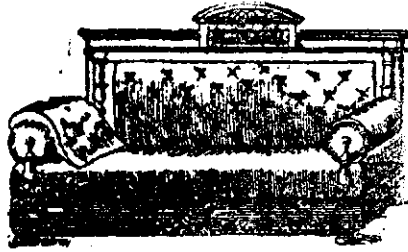
atelier industrial de lăcătușerie

Oradea-mare (Nagyvárad), strada Academiei nr. 1.

:: Catalog de prețuri franco. ::

KOHN HENRIK tapețier și decorator

Timișoara-Iosefin (Temesvár-Józsefváros) str. Bonnac 12.

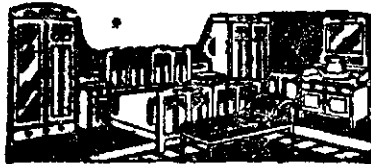

Ko 1565

Execută și reparaază totfelul de lucrări de tapețerie și decoratorie; ține în depozit mobile excelente precum stofe covoare, ruzi de aramă, oglinzi și icoane; mare asortiment de canapele și garnituri engleze executate în atelierul propriu.

Execuție excelentă. — Serviciu prompt. — Prețuri ieftine.

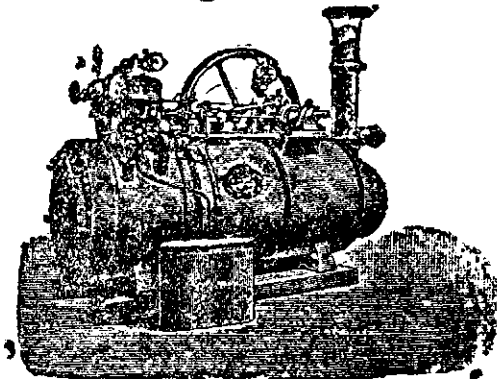
ve 865-60

VERES FERENCZatelier de măsurit cu putere motorică pentru zidiri și mobile
DEJ — (DEES) str. Ludovic Kossuth, nr. 63.Magazin de mobile pentru prânzitoare, dormitoare și saloane.
Icoane oglinzi, covoare și . . .

Execută totfelul de lucrări pentru zidiri, mobile și orice lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai moderate, din material excelent și uscat.

Pollák Gyula, faur de cazane

Seghedin (Szeged), Feltámadás-utca 1. :: Telefon: 394.

Atrage atențiunea on. proprietari de mașini de treccat și de cazane și aduce la cunoștință că și-a mărit și provăzut cu excelente puteri de muncă

stab limentul de făurărie de cazane,

se găsește în plăcuta poziție de a executa cu specialitate și grabnic orice lucrare în această branșă, execută casse pentru bani și repară pereți de țevi precum și execută pereți de cazane, locomobile, și raformări de locomobile.

Pentru executarea lucrărilor mai mari merg pe cheltuiala mea la fața locului.

Execuție excelentă.**Prețuri moderate.**

Po 1460

Se primesc doi învățăcel.

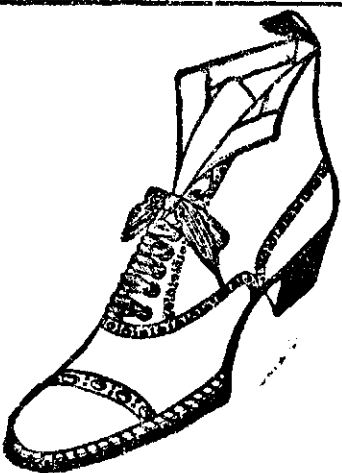
Cine voește să cumpere
INCĂLTĂMINTE

fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar

(SĂTMAR) Deák-tér.

— (În casa lui Keresztes András). —

Ține în magazinul său de ghete bogat asortat numai ghete și cioboate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuțiunii dragălaşe sunt neîntrecute. — La dorință se pregătesc totfelul de ghete și cioboate după măsură.

Dacă comandați ceva

ori cereți prospecte dela cei ce inserează anunturi în ziarul nostru, vă rugăm

a vă referiți la ziarul nostru.

Făcând-o aceasta cererilor d-voastre li-se vor da deosebită atenție, veți fi bune serviți, firmele respective având nevoie de recomandarea noastră. În caz, că am primi oarecari plângeri în contra vre-unei din aceste firme, am înceta imediat a mai recomanda firma respectivă.

Administrația ziarului**„ROMÂNUL”.**

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

”CONCORDIA”

TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 11a.

TELEFON
NR. 750.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocațiale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.

VIȚĂ AMERICANĂ ALTOITĂ

He 1429

precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți furnizează renmita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

FR. CASPARI

(Nagyküllő vm.) **Medias.** — **Medgyes.**
 Serviciu conștiințos. S. Juri garantate.
 Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. In catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, asf. l. că înalte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal de la d. n. proprietari cari mi au trimis cele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus.

BĂIEȘIT!

Sfredelire și exploatare de pietrișuri. **Mașini sfredelitoare și ciocane sfredelitoare, foarte potrivite și promovatoare de câștig, pentru exploatarea băilor de granit, bazalt, piatră de var și băi de metal, pile și mașini pentru lucrarea pietrilor, compresoare, cele mai noi modeluri și cele mai mari mașini, aranjament și montare după examinare a băii prospect practic surprinzător pe lângă garanție. Am montat numeroase băi în Ungaria și Austria, cari lucrează cu succes.**

STEMMER A. JÓZSEF

specialist (Se 1786)

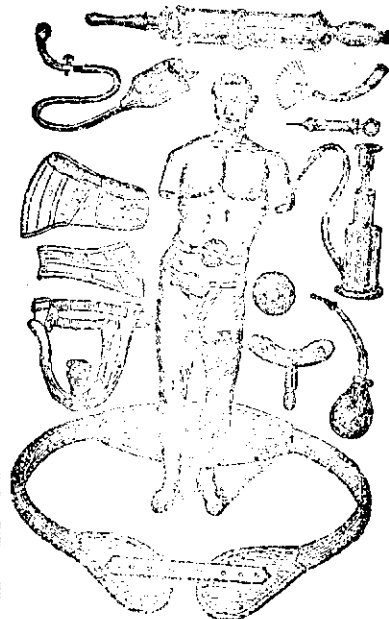
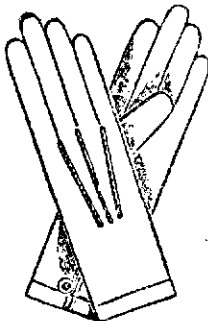
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

So 1433

F. STOIBER, mănușier

Sibiu — Nagyszeben, str. Poplicer nr. 1.

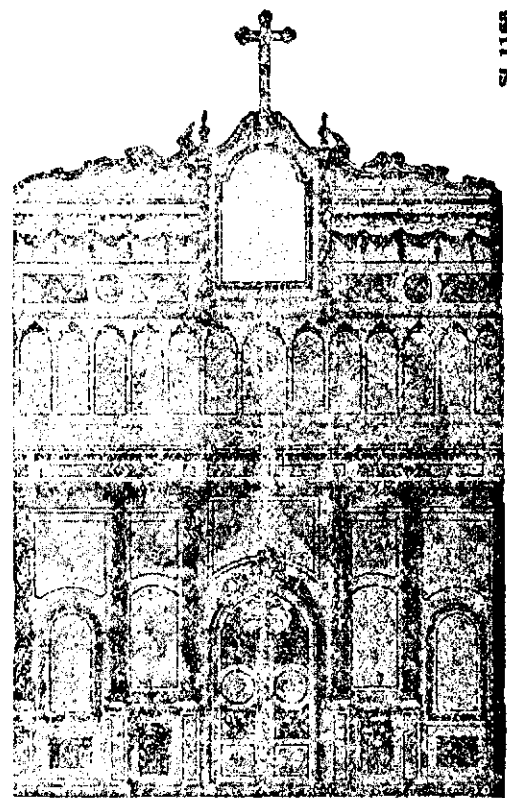
Mare depozit de mănuși de piele glacă, svedeză, nappa și alte pieuri fine. Danțele de mătăsă și zăbranic, mănuși. Totfelul de bandage p. h. h. e. simple și duble, diverse ce-turione de tot felul, bandagi, apoi ciorapi de bărbați și de femei și rufe. Aparate pentru îndreptarea corpului la băieți și fete, cordoane pentru bărbați,

dela cele mai simple până la cele mai fine irigatoare, mașuri de cauciuc, jaturi de cauciuc și pernuțe de cauciuc pentru călătoria în tren, ciorapi de cauciuc, diferite articole igiene de cauciuc din Franța p. bărbați și p. femei. Toate fiind numai de calitate cea mai bună și în prețurile cele mai ieftine.

Moașele și societățile au prețuri reduse!

CEL DINTĂI ȘI MAI MARE ATELIER ARTISTIC PENTRU ARANJAMENTUL BISERICILOR.

Execută: iconostase, sculpturi, construirea de altare aurire și pictură; aranjări noi de biserici în stil modern; altare, amvoane, fântâni pentru botez, statuetice, icoane-stătuți, scaune duhovnicești și bănci p. biserică.

Renovare, aurire și pictare de altare vechi

Bisericile sărace primesc favor și li-se acordă plăți în rate. Merg la fața locului pe cheltuiala mea proprie. Mii de scrisori de mulțumire dovedesc execuția artistică și durabilitatea lucrărilor mele.

Schmidt János

Budapesta, Kőbányai-ut nr. 53.

Mihályi Béla

pictor pentru biserici

UNGVAR, Képezde-utca 2 sz

Ca autor expert al picturii bisericesti greco-orientale și gr. catolice îndrănesc a ruga sprijinul on. d. n. preoți gr. orientali și gr. catolici.

EXECUT:

pictarea modernă a internelor bisericilor, în stil simplu și decorat, tablouri pentru cerimi și pereți, executate excelent. — Totfelul de picturi bisericesti, și anume:

icoane pentru iconostase, altare, jertfelnice, cruci și pentru prapori, executate pe mătase și pânză, plascente și crucifixe pictate în mod artistic.

Anticipez de pe acum mulțumitele mele pentru binevoitorul sprijin al on. d. n. preoți.

Mi 1237

Crucifixe

pentru drumuri și câmpii, din material bun, tinichea zincuită, — pictate cu uleiuri durabile și cu inscripție și cuie —

înălțimea	100 cm.	136 cm.	160 cm.	180 cm.
depărtarea între brațe	85 cm.	120 cm.	130 cm.	140 cm.
Prețul	30 cor.	40 cor.	60 cor.	70 cor.

Am o mulțime de scrisori de recunoștință. — Planuri gratis. — Mergerea la fața locului o fac pe cheltuiala proprie.

Spiritul de reumă

este cel mai sigur mijloc de frecat contra durerilor provenite din podagră, ischias, reumă și totfelul de răceli. — După câteva frecări durerile membrelor suferinde încetează definitiv. Are efect sigur și la boale învechite și neglijate.

MODUL DE INTREBUINȚARE:

Dimineața la sculare și seara la culcare locurile suferinde să se frece îndelung cu puțin spirit de reumă. După frecare partea suferindă să se învaluiie cu o haină caldă.

Prețul unei sticle 1 cor.

Preparator:

F. Sándor Zoltán

farmacie la „Inger” — Erdőszentgyörgy.